

SLOVENSKI

Poročevalec

DRUGA IZDAJA

Izdaja in tiska časopisno-založniško podjetje Slov. poročevalec... Direktor: Rudi Janžura... Glavni in odgovorni urednik: Sergej Vošnjak...

Ob glasovanju v New Yorku

Evropa vztraja, da mora obdržati svojega predstavnika v Varnostnem svetu OZN

New York, 21. okt. (Kablo gram). Na koncu popoldneva, ki je bilo nenavadno zanimivo, je bila Jugoslavija sinoči ponovno izvoljena v Ekonomsko-socialni svet. Ponovna izvolitev v ECOSOC neposredno po poteku starih mandatov in z imenovanjem številnih glasov, ki je daleč večja od potrebne večine, pomeni v vsakem primeru priznanje dosedanjemu delu Jugoslavije v tem važnem organu Združenih narodov.

Ko je izrazil svoje zadovoljstvo ob ponovni izvolitvi v ECOSOC, je šef jugoslovanske delegacije Koča Popović izjavil, da jugoslovanska delegacija to izvolitev tako tudi razume. Na preostala mesta so bile za naslednja tri leta izvoljeni še ZDA, Kanada, Indonezija, Brazilija in Grčija.

Pred volitvami v ECOSOC je prišlo do ene izmed najbolj zanimivih epizod v OZN. V živi razpravi, med katero je prišlo do cele vrste glasovanj, najpomembnejše o proceduralnih vprašanjih, je prišlo tudi do borbe za načela in spoštovanje prejšnjih sporazumov. To je bilo ob priliki volitev za preostala mesta v Varnostnem svetu. Evropske države, katere so podpirale tudi nekatere druge države, so želele, da to mesto ostane Evropi — v skladu z gentlemenskim sporazumom iz 1948. leta pripada mesto namreč predstavniku Vzhodne Evrope. Ameriška delegacija pa je na vse načine poskušala, da dobe to mesto Filipini in v tem so jo podprle mnoge države Južne Amerike, pa tudi mnoge azijske države, ki so v tem videle priložnost, da si na ta način pribore mesto v Varnostnem svetu, četudi na nepravilen način. Ko je pretekli petek Poljska odpadla kot kandidat in ko je določena skupina držav predlagala Jugoslavijo kot kompromisnega kandidata, se je izkazalo, da je bila ta kandidatura postavljena z namenom najti izhod iz položaja. Jugoslovanska delegacija je pred novim glasovanjem izjavila, da Jugoslavija sprejema to kandidaturu, da izpolni željo državam, ki so jo kandidirale. V petek, kmalu po predložitvi novega kandidata, je bila seja preložena. Razmerje je bilo 29 za Filipine in 23 za Jugoslavijo. Novo glasovanje je pokazalo, da ameriška delegacija še dalje podpira izvolitev Filipinov in da stiki držav, ki so predlagale Jugoslavijo, z ameriško delegacijo, niso privedli do spremembe ameriškega kurza. Novo nemejeno, potem pa tudi omejeno glasovanje, je večeraj pokazalo, da pri takem grupiranju sil nobena teh dveh kandidatov ne more dobiti potrebne dvotretjinske večine. Izid glasovanja je vztrajno kazal odnos 30:28, ali 31:27, dokler ni po devetdeset glasovanju ameriška delegacija predložila, da se volitve v varnostni svet preloži in ECOSOC. Norveški delegat je izjavil, da se strinja s predlogom, dodal pa je, naj se volitve

odlože za vse tri svete in se na novi seji začne ponovno glasovati za Varnostni svet. Ameriški delegat je očitno smatral, da bo glasovanje za ECOSOC, kjer je glede na razpoloženje bila izvolitev Jugosl. tako rekoč gotova, lahko vplivalo na volitve za Varnostni svet, ker ni običaj, da bi bile majhne države zastopane v dveh tako važnih organih. Norveški delegat, ki sta ga podprla sovjetski in britanski delegat, pa je hotel prehiteti to ameriško zamisel, čeprav bi bila lahko ta ameriška ocena tudi brez podlage. V načelnem glasovanju je končno ameriški delegat prodiral s svojim predlogom, vendar pa je bil odnos glasov pri končni odločitvi 26:20, s trinajstimi vzdržanimi glasovi, kar je dokaz, da je bila ta odločitev vsiljena in bi jo lahko — če bi upoštevali vzdržane glasove in njihovo pravo razpoloženje, — imenovali vse preje kakor pa zmagajo.

Tako so sledile volitve za ekonomsko-socialni svet, volitve za ostale člane Varnostnega sveta pa bodo v četrtek. Najzanimivejši trenutek večerajšnjega merjenja sil je bil vsekarj enoten nastop evropskih držav v obrambi načela in evropske pravice. Vse države Atlantskega pakta, razen Amerike, so našle tu osnovo za sporazumen nastop skupno z Rusi v akciji, ki je bila v skrajni liniji usmerjena na pomiritev duhov s kandidaturu kompromisnega kandidata. Hkrati pa je bil to tudi poskus zadržati evropsko mesto in preprečiti podobne kršitve teritorialnih načel v bodočnosti. Na drugi strani pa so mnoge »bandundske države« v tej akciji, ki so jo v kuloirjih označili kot »stavino«, nastopile skupaj z nekaterimi državami, ki so bile nasprotnice bandundske ideje in so to tudi ostale.

Ameriški delegat je tako zagotovil neprepričljivo ameriško premoč vendar pa se — kakor kaže — ameriški časopisi, ki pojasnjujejo dogodke, ne čutijo posebno srečne, posebno ker se je »Amerika znašla nasproti mnogim starim prijateljem, med katerimi sta tudi Britanija in Norveška«.

»New York Herald Tribune« ne skriva, da je bilo dosti pritiska in misli s tem na pritisk pri zbiranju glasov in zagotavljanju glasovalne večine. To je po drugi strani priznanje, da so bili tudi na nasprotni strani močni glasovi in da številna premoč ne pomeni za Ameriko posebne utehe.

Na vprašanje, če misli, da bo izid volitev v ekonomsko-socialni svet vplival na glasovanje v Varnostni svet, je državni sekretar za zunanje zadeve in šef jugoslovanske delegacije Koča Popović dejal, da so — kakor kaže — nekateri delegati tega mnenja, da je to med seboj povezano, da pa po jugoslovanskem mnenju to ni res.

Ze preje so bili primeri, da so bile tudi druge države, ne samo velesile, članice obeh svetov, varnostnega sveta in ekonomsko-socialnega sveta. Indija je bila na primer do tega zasedanja članica ekonomsko-socialnega in hkrati tudi Varnostnega sveta.

M. Radošič

Seja izvršnega sveta LRS

Včeraj je bila pod predsedstvom tov. Borisa Kraigherja seja izvršnega sveta Ljudske skupščine LRS.

Izvršni svet je obravnaval in sprejel plan proračunskih izdatkov za zadnje četrtletje 1955.

Obravnaval je tudi vprašanje nadaljnje investicijske politike v LRS ter sprejel ustrezne ukrepe za zmanjšanje investicij.

Delegacije in obiski

Novi Sad — Predsednik Ljudske skupščine AP Vojvodine Stevan Doronjski je danes ob 15. uri sprejel delegacijo Vrhovnega sovjeta SZ pod vodstvom A. P. Volkova. Sprejema so se udeležili predsednik izvršnega sveta Vojvodine Geza Tikvički podpredsednik ljudske skupščine Vojvodine Jožef Nagy in drugi. Nocoj bo predsednik Doronjski priredil v Cortanovih za goste slavnostno večerjo, po kateri se bo delegacija Vrhovnega sovjeta vrnila v Beograd.

Sodelovanje z romunskimi brodarji

Beograd, 21. okt. (Tanjug). Danes je prisnela v Beograd delegacija romunskega državnega brodarstva »Novrom« z generalnim ravnateljem g. Čelenčinom. V Beogradu se bo z zastopniki jugoslovanskega rečnege brodarstva pogovorila o sodelovanju v brodarstvu, zlasti pa o tehničnem in komercialnem sodelovanju. Po letu 1948 bo to prvi uradni stik zastopnikov rečnih brodarstev Jugoslavije in Romunije. Razgovori se bodo začeli jutri. Delegacijo jugoslovanskega rečnege brodarstva bo vodil ravnatelj Ivan Gučić.

REDNA TISKOVNA KONFERENCA V BEOGRADU

Račune bo treba poravnati

Predstavniki sekretariata za zunanje zadeve o madžarskih dolgovi — V kratkem se bodo začeli razgovori s ČSR — Preiskava zaradi zračnega incidenta

BEOGRAD, 21. okt. (Og našega beograjskega dopisnika.) Na današnji redni tiskovni konferenci so predstavniki državnega sekretariata za zunanje zadeve vprašali, ali so letala, ki so nedavno preletela Bolgarijo, preletela tudi našo državo. To vprašanje je bilo postavljeno v zvezi s poročilom bolgarske telegrafске agencije, objavljenim pred nekaj dnevi, da so neznan letala preletela Bolgarijo in nad Sofijo metala letake.

Predstavniki je odgovoril, da bolgarska izjava, ki je bila objavljena ob tej priliki, navaja, da so omenjena letala vletela v bolgarski zračni prostor z juga, kar bi pomenilo, da niso prišla z jugoslovanske smeri. Naši organi izjavljajo, da v tem času ni nobeno tuje letalo preletelo jugoslovanskega zračnega prostora v bolgarski smeri. »Ko govorim o tem,« je poudaril, »lahko rečemo, da je Jugoslavija vedno obojalo in obojalo dejavnost take vrste in da že zaradi tega samega ne bi mogli nikoli dovoliti, da bi se naš zračni prostor izrabljala za takšne akcije. Dodal bi,« je dejal, »da se 17. t. m. neko tuje potniško letalo, ki redno leti preko Jugoslavije, ni držalo svoje običajne in dovoljene poti temveč je vletelo v bolgarski zračni prostor in se potem zopet vr-

Dan Združenih narodov bodo proslavili po vsem svetu s primernimi proslavami. Ob deseti obletnici Ustanovne listine Združenih narodov se bodo posebej spomnili uspehov Združenih narodov in njihovih ustanov, ki pomagajo zosozanim državam, kot sta UNICEF in Svetovna zdravstvena organizacija. Naša slika kaže dečjo posvetovalnico na Borneu, ki deluje s pomočjo Združenih narodov. Društvo LRS za Združene narode v Ljubljani bo priredilo slavnostno akademijo v Unionski dvorani. O pomenu obletnice bo govorila tov. Vida Tomšič, koncertni program pa bo izvajal orkester Slovenske filharmonije. Akademija bo 24. oktobra ob 20. uri. Vsa javnost je vabljena k timvečji udeležbi. Jugopres poroča, da bodo glavne slovesnosti ob deseti obletnici OZN po sklepu nacionalnega komiteja za proslavo po vsej državi v ponedeljek, dne 24. oktobra. Kot se je zvedelo, bo slavnostno akademijo v Beogradu začel predsednik nacionalnega komiteja za to proslavo, podpredsednik izvršnega sveta tov. Edvard Kardelj, v republiških centrih pa člani nacionalnega komiteja iz posameznih republik. Na ta dan bodo po vseh solah, podtljeh in ustanovah predavanja o OZN, kakor tudi v vseh enotah in solah JLA. Na vseh teh predavanjih bo prikazana vloga OZN v mednarodnih odnosih in aktivnost Jugoslavije v tej organizaciji. Nacionalni komitej je pripravil proslavo skupno z informativnim centrom v Beogradu in v sodelovanju z njegovim šefom Hofmanom. Proslava desete obletnice OZN se je pričela v Jugoslaviji 26. julija s poslanico predsednika republike Tita in bo podaljšana do konca letošnjega leta.

Enotne cene elektro-industrije za izvoz

Maribor, 21. okt. Dopolodne je bil na terasi hotela »Orel« sestanek sekcije za elektroindustrijo zvezne zunanje-trgovinske zbornice, ki ga je vodil sekretar sekcije Josip Bokal. Sestanka so se udeležili predstavniki podjetij »Rade Kontar« iz Zagreba, Elektrokovina iz Maribora, »Croatia« iz Zagreba, »Sever« iz Subotice, »Motor« iz Škofje Loke in jugoslovanskih izvoznih podjetij — Jugoelektro, Jugotehna, Invest-import, Tehnopex in še nekaterih drugih. Na sestanku so se dogovorili za enoten nastop pri prodaji svojih izdelkov na zunanjem tržišču predvsem pri elektro-materialu. Prav tako so razpravljali o izpolnitvi izvoznega letnega plana in ugotovili, da ga v prvih 9 mesecih niso izpolnili. Po izjavah predstavnikov podjetij pa bodo podjetja svoje izvozne plane do konca leta v celoti izpolnila. Sestanka se je udeležil tudi sekretar elektro-sekcije zvezne industrijske zbornice Ivica Nuič. K. M.

Egiptovski bombaž za vzhodnonemške stroje

Kairo, 21. okt. (Reuter). Danes so uradno sporočili, da se mudi v Kairu vzhodnonemška trgovinska mislija, ki se pogaja za sklenitev trgovinskega sporazuma za nakup bombažja v vrednosti 2 milijonov funtov šterlingov. Vzhodna Nemčija bo v zamenjavo za bombaž dobavila Egiptu stroje, umetna gnojila in električno opremo. Vodja trgovinske mislije Kurt Mürkle je izjavil zastopnikom tiska, da bo Vzhodna Nemčija rada poslala v Egipt inženirje in tehnike, ki naj bi pomagali k napredku države.

VOLITVE V FRANCIJI DECEMBRA

PARIZ, 21. okt. (AFP). Francoska vlada je na popoldanski seji sklenila predlagati skupščini zakonski načrt, s katerim se za prvo polovico decembra razpisujejo splošne parlamentarne volitve.

nijo v jugoslovanskega. To ni dovoljeno in pristojni jugoslovanski organi bodo preiskali ta primer ter podvezli potrebne korake za spoštovanje obstoječih predpisov. Na vprašanje, katere narodnosti je bilo to potniško letalo, je odgovoril, da o tem ne želi govoriti dokler preiskava ne bo zaključena. V zvezi z najavljenimi jugoslovansko-češkoslovaškimi finančnimi razgovori so predstavniki sekretariata danes spet vprašali glede začeta teh razgovorov. Predstavniki sekretariata je odgovoril: »Jugoslovanska vlada je predlagala češkoslovaški vladi sestanke delegacij, ki bi proučili in rešili obstoječe probleme, ki izvirajo iz gospodarskih odnosov dveh držav. Čeprav formalni odgovor češkoslovaške vlade še ni sprejet, lahko vendar povsem sodeč pričakujemo, da bodo ti razgovori prav kmalu. »Ali je kaj novega v zvezi z

Belgija pred splošno stavko

Bruselj, 21. okt. (Tanjug). — Danes je tri sto tisoč belgijskih delavcev zagrozilo, da bodo začeli 1. novembra splošno stavko, če delodajalci ne bodo privolili na uvedbo petdnevnega delovnega tedna, v katerem bi delali dnevno po devet ur. Njihov predlog odklanja večina belgijskih delodajalcev, samo nekaj podjetij živilske industrije je že sprejelo delavske zahteve. Razgovori med zastopniki sindikatov in delodajalcev so bili danes nenadoma pretrgani. Lastniki velikih topniških in rudarskih podjetij pravijo namreč, da bi imela ugodite zahteve sindikatov hude posledice za konkurenčno sposobnost belgijskih izdelkov na tujih tržiščih. Kongres se jutri nadaljuje.

Kongres inženirjev in tehnikov

BEOGRAD, 21. oktobra. — Na kongresu Zveze inženirjev in tehnikov Jugoslavije, ki bo v Sarajevu od 13. do 15. novembra, bo glavni predmet razorave problem kadrov. Pričakujejo, da bo kongres po izčrpnih analizah in peže zadeve vseh panog naše gospodarstva podal nove predloge za zagotovitev zadostnega števila inženirjev in tehnikov, predvsem za industrijo in rudarstvo. Na kongresu v Sarajevu, ki se ga bo udeležilo okoli 400 delegatov inženirjev in tehnikov, bodo pregledali tudi glavne uspehe desetiennega dela svoje organizacije in njene naloge za nadaljnji napredek tehnike. Zveza inženirjev in tehnikov ima v svojih vrstah nad 36.000 tehničnih strokovnjakov, imed katerih jih je največ zaposlenih v gospodarskih organizacijah. Kongresu v Sarajevu bodo prisostvovali tudi zastopniki inženirjev in tehnikov iz Francije, Italije, Grčije in Švice. Pričakujejo da bodo svoje zastopnike poslali tudi inženirji iz Kitajske, Indije, Egipta, Sovjetske zveze, Turčije, Avstrije in Bolgarije.

Posvetovanje strokovnjakov hidroenergetske operative

JABLANICA, 21. okt. V nadaljevanju posvetovanja strokovnjakov hidroenergetske operative iz vse države, ki je v Jablanici, so pripravili več referatov, ki razpravljajo o tehničnih uspehih in izkušnjah na gradbiščih naših hidrocentral: Gojahn, Mavrovo, Jablanica, Jajce I. in drugih.

DANAŠNJE ZASEDANJE OZN

NEW YORK, 21. okt. (AFP). — Sekretar OZN je objavil danes poročila pododbora OZN za razvoj, ki namerjajo članom parlamentarne seje komisije za razvoj. Poročila vsebuje steno-grafske zapise s sej pododbora, v katerem so bile zastopane štiri velesile in Kanada. T. j. vse izjave in vse predloge posameznih držav: francosko-britanski predlog, po katerem bi določili največji dovoljeni obseg oboroženih sil velesil, sovjetske predloge o nadzoru na strateških točkah, železniških in cestnih križiščih, Eisenhowerjev načrt o zamenjavi vojskih informacij ter letalski inspekciji med ZDA in Sovjetsko zvezo ter Faurov in Edenov načrt. Zvedelo se je, da je Sovjetska

IV. KONGRES SINDIKATA DELAVCEV IN USLUŽBENCEV KEMIČNE INDUSTRIJE

Koristi poedincev vskladimo s koristmi skupnosti

Ljubljana, 21. okt. V Domu sindikatov se je popoldne začel IV. kongres sindikata delavcev in uslužbencev kemične industrije Jugoslavije. Kongres je začel predsednik centralnega odbora sindikatov kemičnih delavcev in uslužbencev Jugoslavije Milan Kajganič, ki je pozdravil delegate ter navzoče tuje in domače goste. Kongresa so se udeležili predsednik republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije in član centralnega sveta Janko Rudolf, podpredsednik okrajnega ljudskega odbora v Ljubljani Joško Gorjanc, predsednik Združenja podjetij kemične industrije Jugoslavije Ivan Jerman, sekretar okrajnega sindikalnega sveta Fr. Borštnik ter predstavniki sindikatov kemične industrije Velike Britanije, Zah. Nemčije, Finske, Norveške in Švedske. Ze III. kongres kemične industrije Jugoslavije v maju 1952 v Beogradu je pravilno nakazal vlogo in mesto sindikatov v nadaljnjem boju za izgradnjo socialističnih družbenih odnosov v naši državi in v naših kolektivih. četrti kongres pa bo temelj možnost, da poda oceno dosedanje dejavnosti sindikatov pod pogoji delavskega in druž-

VREMENE

Vremenska napoved za soboto: Obilno vreme z vmesnimi padavinami, ki se bodo v zahodni Sloveniji prehodno okrepile. Temperatura se bo znižala.

zveza pripravljena sprejeti zahodni načrt o ustanovitvi mednarodne agencije za atomsko energijo kod podlago za pripravo statuta. V začetku tega meseca je poslala v tem smislu ZDA spomenico, s katero je seznanila tudi druge države članice — Veliko Britanijo, Francijo, Kanado, Avstralijo, Belgijo, Portugalsko in Južno Afriko. Sovjetska zveza je predlagala, naj bi se razgovorom pridružila tudi Češkoslovaška. Socialni odbor Generalne skupščine je sinoči s 54 glasovi sprejel uvodni del konvencije o pravicah človeka. Na današnji seji bo debata o samoodlobi in računano, da bo zelo živahna. Glasovanje sta se vzdržali delegaciji ZDA in Južnoafriške unije.

Francoski veleposlanik pri Molotovu

Moskva, 21. okt. (AFP) Sovjetski minister za zunanje zadeve Molotov je danes doopline sprejel francoskega veleposlanika. Domnevajo, da sta govorila o Francozih, ki so še v Sovjetski zvezi, pa tudi o mednarodnem položaju pred ženevsko konferenco ministrov za zunanje zadeve.

Francoska vlada je na popoldanski seji sklenila predlagati skupščini zakonski načrt, s katerim se za prvo polovico decembra razpisujejo splošne parlamentarne volitve.

Ob jeseniškem kongresu Odvetništvo v gospodarstvu

Danes dopolnjevali so začel na Jesenicah z delom izredni kongres prosvetnih društev Slovenije. Delegati Svobod in kulturno - prosvetnih društev, ugledni prosvetni delavci iz vseh naših krajev bodo na tej pomembni skupščini pregledali dosedanje delo Ljudske prosvete Slovenije in Zveze delavskih prosvetnih društev Svoboda ter na podlagi svojih dognanj in izkušenj določili temeljne smernice za bodoči razvoj ljudske izobraževalne in kulturne umetniške dejavnosti. Kajti mimo vseh uspehov v desetih letih po osvoboditvi in prav zaradi njih je razvoj ljudske prosvetne dejavnosti že daleč prešel obsejajoče organizacijske okvire. Delavska prosvetna društva Svoboda s svojim avangardnim programom so ta razvoj še posebej pospešila, hkrati pa se je z njimi v organizaciji ljudske prosvete na terenu pojavila neka dvotinitost, ki je sčasoma začela ovirati smotno delo. Tako stojimo danes pred neodložljivo nalogo, da dobi našo prosvetno življenje novo organizacijsko obliko, ki bo zagotavljala enotno kulturno politično vodstvo ter hkrati soglasnost z vsemi značilnostmi demokratičnega razvoja naše socialistične družbe. Gre za to, da dobijo posamezna društva kot osnovne celice čim večjo samostojnost, hkrati pa jim bo morala nova organizacijska zagotoviti učinkovitejšo ideološko in strokovno pomoč višjih organov zveze.

Na predkongresnih konferencah po vseh okrajih Slovenije je prišla do izraza soglasna zahteva po združitvi Zveze Svobod in Ljudske prosvete. Delegati na jeseniškem kongresu stojijo pred odgovorno nalogo, da določijo te novi organizacijske temeljne oblike in delovne smernice. Ena najvažnejših točk kongresa bo razprava o statutu nove organizacije, kateri bo služil za osnovno osnutke pravil, ki jih je predlagal pripravljalni odbor kongresa. Menimo, da je prav, če tudi široko javnost seznanimo z nekaterimi glavnimi določili tega osnutka.

Nova organizacija naj bi se imenovala »Zveza Svobod in

prosvetnih društev», pri čemer so Svobode posebej omenjene kot delavska društva, kot organizacije delavskega razreda, ki ima vodilno vlogo v našem političnem in kulturnem življenju.

O osnovnih nalogah zveze govori drugi člen: »Zveza skrbi za izobrazbo in vzgojo najširših plasti delovnih ljudi in še posebej delavskega razreda s tem, da vsi organi zveze pomagajo delovnim ljudem, da se izobražujejo, prosvetljujejo in da se udeležujejo na vseh področjih umetniške dejavnosti ter si tako širijo splošno obzorje, krepe socialistično družbeno zavest in si zagotove zdravo, kulturno razvedrilo.«

Drugo poglavje statuta govori o organizacijskih oblikah, ki naj pomagajo uresničevati te visoko zastavljene cilje. Najvažnejša značilnost je v tem, da so društva definirana kot samoupravne društvene enote in da delujejo na podlagi lastnih pravil, ki pa morajo biti seneča v skladu z načeli zveze. Ta samostojnost bo društvom omogočila, da se bodo v večji meri razvijala na podlagi realnih možnosti in potreb svojega kraja, njihove izobraževalne in prosvetne ustanove ter umetniške skupine bodo lahko delovale bolj smotno in plodno.

Organizacijo dopolnjujejo področni organi, katerih naloga je kulturno politično vodstvo in izmenjava ter koordinacija mnenj in izkušenj med društvi in ki nikakor ne predstavljajo kakršnega operativnega ali birokratskega aparata. Ti področni organi se imenujejo »Zveza Svobod in prosvetnih društev Slovenije«, »Svet Svobod in prosvetnih društev okraja« in — kjer se bo pokazala potreba — »Svet Svobod in prosvetnih društev občine«.

Naloga zveze je, da sklepa o vseh kulturno političnih

vprašanjih, da idejno usmerja društva ter da zagotovi, da se društva dogovarjajo o skupnih akcijah, da si med seboj pomagajo itd. Podobno so naloge okrajnih in občinskih svetov na njihovih območjih.

Organi zveze so kongres, svet, predsedstvo in nadzorniki. Najvišji organ je kongres, ki odloča o splošnih kulturnih smernicah in delovnih načinih ter o splošnih organizacijskih vprašanjih. Svet zveze vodi delo med dvema kongresoma, njegovo predsedstvo pa opravlja tekoče poste in predstavlja ter zastopa zvezo. Nadzorstvo pregleduje gospodarsko in finančno poslovanje.

Med podrobnejšimi določili je posebej važen člen, ki pravi, da zveza, okrajni sveti in upravni odbori posameznih društev lahko po potrebi ustanovijo stalne ali začasne strokovne sodele in komisije za strokovno pomoč na različnih področjih prosvetne dejavnosti.

Vlogo Svobod v zvezi označuje končno člen, ki pravi: »Zaradi splošne politične vloge delavskega razreda v našem družbenem in prosvetnem življenju, zaradi razvijanja in krepitev bogatih tradicij delavskih prosvetnih društev in v cilju organizacijske ter idejne krepitve celotne Zveze morajo delavska prosvetna društva prirediti samostojne prosvetne konference, zborovanja, prireditve, manifestacije itd.«

Taka so načela predloženega statuta. V njih se izražajo stanje in težnje, ki gibljejo danes ljudsko prosvetno življenje. Diskusija na kongresu bo pokazala, kaj je treba morda še spremeniti ali dodati. Nedvomno pa je, da se z »Zvezo Svobod in prosvetnih društev« začne novo obdobje v prosvetnem in kulturnem prizadevanju najširših množic naših delovnih ljudi.

Kongresu želimo plodno delo!

Danes se bo začela v Beogradu letna skupščina Zveze odvetniških zbornic Jugoslavije. Poleg rednih organizacijskih zadev je na dnevnem redu tudi referat odvetnika dr. Vladimira Šukljeja »Odvetništvo v službi pravne pomoči socialističnega gospodarstva.« Ta vprašanja so bila doslej že javno obravnavana in tudi naš list je o njih že objavil razna mnenja. Nas ponatiskujemo nekaj bistvenih mnenj iz omenjenega referata.

Jugoslovanski zakon o odvetništvu z dne 5. decembra 1945 je določil odvetniško službo pravne pomoči ustanovam, podjetjem, organizacijam in posameznikom. Novi zakon o odvetništvu, ki ga je pričakovati v zvezi z novimi zakoni o ureditvi pravosodja, teh nalog ne bo izpreminjal.

Cetrti plenum CK KPJ je določil med smernicami »za pospeševanje pravosodstva in okrepitve zakonitosti« med drugim: »Da se advokatura, ki je bila zastopljena izpopolnila kot social. družbena ustanova in usposobi za pravno pomoč ter zastopstvo naših državljanov, gospodarskih organizacij in družbenih ustanov pred sodišči ter drugim državnim in družbenim organi.«

Na kongresu pravnikov Jugoslavije v Beogradu je glavni referent, predsednik zveznega vrhovnega sodišča dr. Josip Hrncević med drugim ugotovil: »Advokatura se še od daleč ni afirmirala kot pravni svetovalec in zastopnik naših socialističnih gospodarskih organizacij in ustanov.«

V podjetjih nastajajo cel kompleks pravnih razmerij, pravnih problemov, ki jih pri organizaciji podjetja kaže odkazati, posebno kvalificiranemu delavcu — pravniku, ki bo te naloge najbolj ekonomično in uspešno rešil. To dejstvo je v podjetjih narekovalo kreiranje delovnih mest pravnih referentov. Toda izven rednih

pravnih odnosov, ki nastajajo v poslovanju podjetij, se pojavljajo zelo raznovrstni posebni pravni problemi notranje in zunanje narave, nastajajo pravni spori in sicer iz razmerja podjetja do družbe, oziroma do državnih organov in iz poslovnega prometa z drugimi gospodarskimi organizacijami in posamezniki. Za reševanje takih nalog pa je nujno potreben pravnik s specialnim pravnim znanjem.

Ne more biti spora o tem, da je v vsakem večjem gospodarskem podjetju pravni referent kot kvalificiran uslužbenec neobhodno potreben. V velikem gospodarskem podjetju gre za urejanje vrste pravnih vprašanj, notranje organizacije podjetja, za urejanje delovnih razmerij iz socialnega zavarovanja, za uravnavanje vseh pravnih poslov tekoče delavnosti podjetja. Semkaj spadajo tudi nabavne in dobavne pogodbe vske vrste, ki jih sicer navadno sklepajo v drugi uslužbeni brez vsake pravne pomoči, katere potreba pa se vendar od časa do časa redno pojavlja.

V velikih gospodarskih podjetjih, ki imajo redne pravne referente, se pojavljajo pravna vprašanja, ki presegajo njihovo pravno prakso. Pojavljajo se posebna pravna vprašanja sporadično, od časa do časa, v katerih pravni referenti nimajo in ne morejo imeti potrebnega specialnega pravnega znanja.

Zato velja tudi za gospodarska podjetja, ki imajo zaposlene pravnike kot kvalificirane uslužbence, da morajo v pravnih zadevah, ki presegajo redno prakso njihovih pravnih referentov, iskati pravno pomoč izven podjetja.

Kakor pa je pravna pomoč odvetnika potrebna v vseh sporih podjetij pred domačimi sodišči, tembolj je potrebna v spornih zadevah, ki nastajajo iz mednarodnih gospodarskih odnosov. Neizmerna je škoda, ki so jo naša podjetja že utrpela, ker sklepajo pogodbe z inozemskimi podjetji brez zadostnega poznavanja inozemskega prava.

Pravni referenti podjetij tolmačijo zelo pogosto svojo vlogo v podjetju za polno izpolnjevanje pravne pomoči, ki jo potrebuje podjetje v raznovrstnih pravnih primerih. Sodelovanje odvetnikov odklanjajo kot nezaheljeno poseganje v njihovo delovno področje.

Toda nič ni bolj nepravilno, kakor takšno gledanje pravnih referentov. Med njimi in odvetniki ne more biti konkurence. Sodelovanje med pravnimi referenti in podjetju in med odvetniki kot pravnimi pomočniki v pravnih zadevah, ki presegajo redno pravno prakso pravnih referentov, in v pravnih sporih, za katere so odvetniki profesionalno posebej usposobljeni, more voditi do zanesljivega pravnega varstva gospodarskega podjetja.

Pogostito so ugovori, da odvetnik v svoji praksi ni sposoben nuditi pravne pomoči v gospodarskih stvareh. Navajajo celo primere, da at ali drugi odvetnik ni znal nuditi zahtevane pravne pomoči, da je slabo pravno zastopal podjetje itd. Takšnih ugovorov ne bi bilo, če bi se podjetja tudi pri izbiranju odvetnikov ravnala po podobnih kriterijih, po katerih izbirajo vsakega

druga kvalificiranega delavca, tehnika, inženirja, računskega strokovnjaka itd.

Zato postaja vedno bolj nujno, da se posamezni pravnik specializirajo v določenih pravnih zadevah. Toda do take specializacije v odvetništvu bo lahko prišlo šele vzporedno s splošnim gospodarskim razvojem, ko se bo pokazala večja potreba po sistematični pravni pomoči v določenih specialnih pravnih zadevah.

Med odvetnikom in podjetjem se ne sme pogodbeno ustanoviti službeno razmerje. Takšna službena ali honorarna pogodba bi nasprotovala čl. 4 zakona o odvetništvu in bi ne bila združljiva s svobodo in neodvisnostjo odvetniškega poklica, ki je pogoj za zanesljivo in uspešno odvetniško pravno pomoč.

Sodelovanje med odvetniki in gospodarskimi podjetji je šele v začetnem stanju. Ugotovljeno je bilo, da imajo podjetja pogosto veliko škodo, ker sklepajo nepopolne in nejasne pogodbe, ker v nastalih sporih ne znajo razlikovati pravno relevantnih dejstev in uspešno varovati svojih premoženjskih interesov.

Ne moremo si misliti, da naše gospodarske organizacije in gospodarske zbornice ne bi bile zainteresirane na pravnem varstvu svojih podjetij. Zato je tembolj presenetljivo, da ni bilo med vodilnimi gospodarskimi organizacijami in med odvetniškimi

zbornicami doslej nobenega stika.

Ce se doslej gospodarske organizacije niso obrabile do odvetniških zbornic zaradi načelnega sporazuma, kako naj se vzpostavi pravna pravna pomoč odvetnikov gospodarskim odgizacijam, morajo odvetniške zbornice to pobudo samo prevzeti ne toliko v interesu svojih članov kakor v splošnem interesu, ker odvetniki nimajo samo pravice, temveč dolžnost nuditi pravno pomoč tudi gospodarskim organizacijam in ne samo posameznim državljanom.

V tej smeri se odvetniškimi zbornicam in Zvezi odvetniških zbornic odpirajo široke delovne naloge. Če je bilo doslej nerazumevanje na strani gospodarskih podjetij proti posameznim odvetnikom kot pravnim delavcem v socialistični družbi, katerih sicer samostojno delo ne predstavlja več pravnega poklica, temveč družbeno službo, je treba prav v interesu pravne pomoči gospodarskim podjetjem, v interesu pravne službe odvetništva v socialističnem gospodarstvu odstraniti ta nerazumevanja s povezanjem z osrednjimi gospodarskimi organizacijami. Skupna posvetovanja naj vodijo do spoznanja o pravnih delovnih metodah pri pravni pomoči gospodarskim podjetjem ter do vseh potrebnih nadaljnjih ukrepov.

Slabo plačevanje posojila za Vuhred v celjskem okraju

Celje, 21. okt. Sinoci je bila pod vodstvom Nestl-Zganka seja sveta za gospodarstvo pri okrajnem ljudskem odboru v Celju. Med obširnimi dnevnimi redom so člani sveta analizirali tudi stanje okrajnega proračuna. Po vseh pokazateljih je bil plan okrajnih dohodkov realiziran z 71%, plan izdatkov pa z 59%. Posebno poglavje proračuna OLO predstavlja še vedno neposreden dolg do imobilizacije v višini okoli 600 milijonov dinarjev. Plačilo te obveznosti je neodložljivo. Zato so člani sveta sprejeli sklep, da se takoj blokirajo vsi skladi pri vseh gospodarskih organizacijah, vključno tudi obrt. S tem v zvezi se bodo ugotovile tudi obveznosti podjetij do imobilizacije. Obenem pa možnosti za vpis posojila za gradnjo hidroelektrarne v Vuhredu. Kakor dolg do imobilizacije tako je v celjskem okraju nezadovoljiv tudi vpis posojila za Vuhred. Od predvidenih 150 milijonov dinarjev posojila so podjetja v celjskem okraju doslej vpsala le okoli 23 milijonov, kar je nedvomno premalo.

Enako neugodno proračunsko stanje imamo tudi v Soštanju pri bivšem OLO. Zaradi nepravilnega planiranja delitve dobička med OLO in rudnikom lignita v Velenju je nastal v proračunu bivšega šoštanjskega okraja primanjkljaj 83 milijonov dinarjev. To napako so zagrešili pri bivšem OLO. Zaradi takega neugodnega stanja je svet za gospodarstvo sklenil, da se blokirajo vse proračun bivšega OLO v Soštanju ter hkrati pošlje v Soštanj še posebna revizijska komisija z nalogo, da ugotovi vzroke tako grobe napake, na drugi strani pa prouči možnosti za izravnavo proračuna. M. B.

Svet za telesno vzgojo v Kopru

Koper, 21. okt. Na seji obseh zborov OLO v Kopru so ustanovili svet za telesno vzgojo, ki mu bo predsedoval dr. Svetozar Polič, ter imenovali še 8 članov sveta. Za predsednika sveta za kulturo in prosveto so imenovali Staneta Škarjara. Na seji so govorili tudi o 10-letnem perspektivnem planu razvoja kopskega okraja. Plan bo izdelala komisija strokovnjakov na osnovi perspektivnih planov bivšega kopskega, postojanskega in sežanskega okraja. V nadaljevanju se je poročal načelnik finančne inspekcije OLO, da nekatera gospodarska podjetja ne upoštevajo predpisov in nezakonito uporabljajo obratna sredstva. J. L.

Skupščina študentov prava

V zbornici dvorani pravne fakultete ljubljanske univerze je bila večeraj dopoldne prva redna letna skupščina združenja študentov prava. Prodekan in predstavniki fakultetne oblasti dr. Jože Gorčar je pozdravil skupščino in ji želel obilo uspeha, hkrati pa poudaril, da je zaupanje v enem letu doseglo lepe uspehe. Po izbrnem poročilu predsednika združenja je bila živahna razprava, ki je pokazala, da je delo študentov prava obsežno. Obravnavali so tudi razne izpremembe, ki naj bi jih prišel novi statut glede vpisa v drugi letnik, razpravljali so o skrajšanju programa rimskega prava, o družbenem upravljanju na fakulteti ter o raznih drugih pravnih zadevah. Razrešili so stari odbor in izvolili novega. M. B.

Kmetijska razstava v Zagrebu

Zagreb, 21. okt. V Zagrebu so danes odprli prvo kmetijsko razstavo Hrvatske, doslej največjo v Jugoslaviji, ki naj bi pokazala prizadevanja za napredek kmetijstva v tej republiki. Otvoritvi razstave so prisostvovali predsednik Sabora Hrvatske dr. Vladimir Bakarić, predsednik izvršnega sveta Hrvatske

Nova pomorska zveza med Anglijo in Jugoslavijo

Reka, 21. okt. Angleška družba »Elmer« Wilson Line Limited je odprla stalno pomorsko progo med Anglijo in Jadranom, katerih skrajni ludi bosta Hull in Reka. To zvezo bosta vzdrževali vsaki dvajset dni ladij »Leo« in »Maimon« z nosilnostjo po 2500 ton. Ta ladijska družba je vzdrževala že doslej časno plovo med Anglijo in Jadranom.

Reformo in spremembo prodajne politike kave. — Danes so prišli do spremembe prodajne politike kave, niti do spremembe tirnačne politike, še najmanj tri in pol meseca.

V Braziliji so odložili valutno reformo in spremembo prodajne politike kave. — Danes so prišli do spremembe prodajne politike kave, niti do spremembe tirnačne politike, še najmanj tri in pol meseca.

Elektrogospodarska skupnost Slovenije

Poročilo o stanju dotoka na rekah in indeks proizvodnje za 20. oktober 1955.

Srednji dnevni dotok v m³sek.: Drava — Dravograd 317 (lani 184), Sava — Moste 202 (lani 107), Sava — Medvede 170,7 (lani 97), Soča — Doblar 217,6 (lani 28,4). Indeks proizvodnje in primerjavo z 1954. letom — 144.

Mednarodni turistični kongres v Dubrovniku

DUBROVNIK, 21. okt. Na kongresu Mednarodne federacije potniških uradov v Dubrovniku so večeraj razpravljali o letalskem in pomorskem prometu. Razpravo je začel zastopnik jugoslovanskega Aero-transporta, nato pa so govorili zastopniki nekaterih inozemskih družb.

Danes so na kongresu govorili o problemih turizma zastopniki Nacionalne turistične direkcije Izraela, Generalne direkcije za turizem Francije, italijanskega ministrstva za turizem in Mednarodne turistične družbe za Evropo.

Predlagani ukrepi za izboljšanje preskrbe s kurivom

BEOGRAD, 21. okt. Predstavniki Uprave državnih materialnih rezerv in Zveze trgovinskih zbornic Jugoslavije so obravnavali sedanjí pogotvi preskrbe s premogom. Ugotovili so, da bi bilo na razpolago lahko več premoga za široko potrošnjo, če bi bili bolj izkoriščeni lokalni rudniki, ki jih imamo skoraj po vseh krajih države. Čeprav se izvajajo ukrepi za enakomerno preskrbo s premogom (predpisane so rezerve za industrijo), vendar pa ni mogoče pričakovati, da bi povečanje proizvodnje premogovnikov krilo vse potrebe, kajti potrošnja je znatno narasla v primeri z prejšnjimi leti. Najbolj ogroženim krajem, ki se ne bodo pravočasno preskrbeli s premogom, bo deloma pomagalo iz državnih materialnih rezerv. Pripomnijo pa se, da se na to intencijo lahko računamo samo v skrajni sili in v relativno majhnem številu primerov in je zaradi tega potrebno izkorsiti vse možnosti za redno preskrbo, predvsem pa kot rešeno iz lokalnih premogovnikov.

Trgovinske zbornice tudi opozarjajo na to, da težave pri prevozu drv pričeno zavirajo preskrbo mest in povzročajo naraščanje cen. Pravijo, da so enak davek na promet drv, kot tudi enaki prevozni stroški ne glede na kva-

Novo pomorsko zvezo med Anglijo in Jugoslavijo

Reka, 21. okt. Angleška družba »Elmer« Wilson Line Limited je odprla stalno pomorsko progo med Anglijo in Jadranom, katerih skrajni ludi bosta Hull in Reka. To zvezo bosta vzdrževali vsaki dvajset dni ladij »Leo« in »Maimon« z nosilnostjo po 2500 ton. Ta ladijska družba je vzdrževala že doslej časno plovo med Anglijo in Jadranom.

Reformo in spremembo prodajne politike kave. — Danes so prišli do spremembe prodajne politike kave, niti do spremembe tirnačne politike, še najmanj tri in pol meseca.

V Braziliji so odložili valutno reformo in spremembo prodajne politike kave. — Danes so prišli do spremembe prodajne politike kave, niti do spremembe tirnačne politike, še najmanj tri in pol meseca.

GR

Od 22.—30. oktobra 1955 obiščite

I. JUGOSLOVANSKO RAZSTAVO USNJARSTVA

mednarodno udeležbo

Velika manifestacija jugoslovanskih podjetij usnjarske stroke

Vse vrste kož in usnja, krzno, Moderna obutev, usnjena galanterija, Sintetična barvila, anilinske snovi, laki za usnje. Vsek dan nagradno žrebanje za obiskovalce razstave.

»GOSPODARSKO RAZSTAVIŠČE«, Ljubljana, Titova 50

KORISTITE 25% POPUST NA ŽELEZNICI!

DANES OTVORITEV I. jugoslovanske razstave usnjarstva

z mednarodno udeležbo, pod pokroviteljstvom člana Zveznega izvršnega sveta tov. Franca Leskoška

Danes bodo na »Gospodarskem razstavišču« v Ljubljani odprli veliko usnjarsko razstavo. Razstavo prireja skupno z razstaviščem odbor odbora za usnje, obutev in galanterijo pri Trgovinski zbornici LRS. Namen razstave je podrobno seznaniti občinstvo z uspehi našega usnjarstva in s tem ustvariti trajne pogoje za uspešne ter tesne komercialne in strokovne stike z domačimi ter tujimi odjemalci. Vodilna vloga slovenske usnjarske in usnjarsko predelovalne industrije, kvaliteta izdelkov in izkušenj bogata tradicija slovenskih usnjarjev dajejo slovenskemu usnjarstvu legitimacijo, da končno stopi pred domače in tuje obiskovalce ter pokaže stopnjo kvalitete, ki so jo doslej dosegli izdelki jugoslovanske industrije usnja, obutev in usnjene galanterije.

Usnjarska dejavnost, tako strojarska, čevljarska kakor tudi ga-

lanterijska ima v Sloveniji globoke korenine. Iz malih obrtnih delavnic in čehov si je naša usnjarska in čevljarska industrija priborila pot v moderne obrate, kjer izdelujejo po vsem svetu znana usnja in usnjarske izdelke. Iz naše ožje domovine so šli številni usnjarski in čevljarski delavci v ostale kraje naše države in se tam uveljavili kot priznani strokovnjaki ter iskani kvalitetni delavci. Tudi danes se še vedno opravlja ta izmenjava pri kateri igra ne majhno vlogo usnjarski tehnikum v Domžalah, v katerem se zbira mladina, ki se je voljna posvetiti usnjarstvu. Ta naraščaj po končanem študiju prenaša pridobljeno znanje po vseh naših republikah pa tudi v inozemstvo.

Usnjarska industrija je v precejšnji meri — kot v vseh drugih evropskih državah — vezana na uvoz surovin in pomožnih sredstev za strojenje, zato je naravno, da je vedno iskala stikov s tujimi dobavitelji, ki pa so kmalu postali tudi odjemalci oziroma posredniki za prodajo njenih izdelkov. Pred vojno smo izvažali poleg usnja tudi surovine, zlasti kože drobnice in svinjske kože. Po osvoboditvi pa so zrastle nove tovarne na Vrhniki, v Bitolju ter drugod, ki so se s svojimi izdelki uspešno uveljavile na svetovnem trgu, s čimer smo prešli od izvoza surovin na povečan izvoz finalnih izdelkov.

Pričujoča razstava ima dva dela: komercialni in strokovni. V komercialnem delu razstavljajo svoje izdelke v plemenitem tekmovalnem, da s kvaliteto svojih izdelkov pridobijo odjemalce. Prav tako nastopajo v tem delu tudi producenti in dobavitelji pomožnih sredstev za usnjarsko ter čevljarsko industrijo, tako tovarne taninskih ekstraktov, dobavitelji surovin, kemikalij, kopol, barv itd. Strokovni del razstave pa ima namen seznaniti široke kroge obiskovalcev z bogatimi zgodovino usnjarstva v Sloveniji in s produkcijsko tehniko pri strojenju ter pri izdelavi obutev in usnjene galanterije.

V posebnem delu strokovnega dela razstave, na katerega še prav posebno opozarjamo, so razstavljani dokumenti o usnjarski delavnosti v času NOB. Partizanski borci so morali poleg dobre obratne imeti tudi močno in trpežno obutev. Organizirane so bile akcije za preskrbo z obutvijo, v katere so bile vključene tovarne usnja in obutev ter obrtniki; na osvobodeno ozemlju pa so bile organizirane strojarne in čevljarske delavnice. Podarški o tem malo znanem vendar pomembnem delu se sedaj prvič in še nepopolno ter samo za teritorij Slovenije zbrani, vendar bodo

lahko služili kot osnova za nadaljnje temeljito zbiranje tega materiala, s čimer bo mogoče obratiti živ spomin tudi na to pogostito, zelo iznajdljivo udelestvovanje tik za fronto.

Osební suški razstavilavec s kupci, posebno s tujimi, bodo pogloblji trgovske odnose in pomagali odpirati izdelkom naše industrije nova tržišča, kar ne bo težko. Saj uživajo ti izdelki, zlasti pa naše svinjsko usnje in feldečki iz tega usnja, edinstven sloves na svetovnem trgu.

Sestanki in posvetovanja naših in tujih strokovnjakov, obiski po tovarnah v okviru celotnega programa te naše razstave, pa naj pomagajo k razčiščenju skupnih problemov usnjarske in usnjarsko-predelovalne industrije. Pri tem programu moramo opozoriti kot na posebnost tudi na prikaz akcij proti poškodbam kož. Tako so razstavljani dokumenti in predavanja bodo filmi o zatiranju ogroženosti, o tej pomembni akciji, ki jo vodi Uprava za veterino skupno z usnjarsko industrijo že od leta 1947 dalje. Prav tako bodo prvič v Jugoslaviji nazorno in praktično predvajani načini odiranja, ki dočela izključujejo možnost poškodb kože pri odiranju. Preučeni smo, da bo ta razstava pogloblila strokovne in komercialne stike in zato želimo, da postane pomemben mejnik v delu naše usnjarske industrije.

Pospeševanje proizvodnje in racionalizacija potrošnje premoga

V premogovnikih so začeli izvajati ukrepe za izpolnitev obsejnega programa o pospeševanju proizvodnje. Namen teh ukrepov je povečanje proizvodnje premoga z uvajanjem novih odkopnih metod in pocenitve premoga z zmanjšanjem uporabe jamskega teša in zboljšanjem delovnih metod na površinskih odkopih. V ta namen bodo do konca t. l. in v prihodnjem letu porabili okoli 50 milijonov dinarjev iz letosnjega sklada za pospeševanje industrijske proizvodnje.

Zvezna industrijska zbornica bo predlagala, naj se izvrše rekonstrukcije in potrebne investicije v industrijih, ki uporabljajo premog, zaradi racionalizacije potrošnje. S temi ukrepi bi se v prihodnjih letih mogli doseči prihranke v potrošnji premoga za 10 do 20%. Ako se kot podlaga za določanje tega učinka vzame letosnja proizvodnja premoga, ki bo dosegla 15 milijonov ton, potem se bo z racionalizacijo potrošnje prihranilo 1.500.000 do 2.000.000 ton premoga.

Za zmanjšanje porabe jamskega teša nameravajo uporabljati improvacijo, s katero bi se trajanje jamskega teša za večkrat podaljalo. Na ta način bi prihranili 15 do 20% teša, kar bi zneslo okoli 480.000 kubnih metrov na leto. Nameravajo uvesti tudi kovinske opere v rudniških jamah, ki

ih je že začela izdelovati valjar na jeklenih brezvilnih cevi v Sisku. Z eno samo jekleno oparo bi mogli prihraniti s kubnimi metri teša.

Program racionalizacije potrošnje premoga določa tudi izločevanje ekonomičnih štetilnikov.

Prav tako bodo začeli proučevati možnost odstranjevanja peska v stojih lignita. Pri sedanjih delovnih pogojih se več kakor 30 odstotkov rezerv lignita ne more izkoristiti zaradi pesčenih slojev. Oplamenjevanje lignita na podlagi iz izvršenih ogledov in znanstvenih raziskavanj posameznih inštitutov, ki se bodo nadaljevala tudi prihodnje leto, bo dala boljši premog za uporabo pri velikih in manjših potrošnikih ter se bo znatno olajšal prevoz od rudnika do skladišč v potrošniških sredstvih.

Izvedba teh načrtov Zvezne industrijske zbornice bo privedla prihodnje leto do znatnega zboljšanja v oskrbovanju s premogom. V družbenem planu za l. 1956 bo določeno povečanje proizvodnje približno na istem nivoju, kakor je bilo planirano za letošnje leto, toda racionalizacija potrošnje bo pomembna. Posebno opozarjajo na velike možnosti znižanja stroškov proizvodnje premoga kot posledico prihrankov pri jamskem lesu in zboljšanja odkopnih metod.

CELEIA - SAD Kombinat živilske industrije CELJE razpisuje naslednja službena mesta:

SEFA RACUNOVSTVA z odgovorjajočo prakso

STROJNEGA TEHNIKA za vodjo vzdrževanja obratnih naprav z najmanj triletno prakso

2 TEHNIKA KEMICNE STROKE, lahko tudi novince, ki bi se specializirala v živilski stroki

USLUŽBENCA ali USLUŽBENKE ADMINISTRATIVNE STROKE z vsaj triletno prakso, ki bi vodil tudi posle splošnega sektorja.

Nastop službe takoj ali po dogovoru. Plača po tarifnem pravilniku. — Ponudbe pošljite na upravo podjetja.

Slovensko zdravniško društvo javlja žalostno vest, da je umrl dolgoletni član društva

dr. KAREL BRABEC zdravnik

Slovenski zdravniki bodo zaslužnega člana ohranili v trajnem spominu.

Ljubljana 20. oktobra 1955.

SLOVENSKO ZDRAVNIŠKO DRUŠTVO

Pred kmetijskimi zadrugami še odgovornejše delo

V razpravi o novih ukrepih, ki se pripravljajo v našem gospodarstvu za zboljšanje življenjske ravni delovnega človeka, je tudi kmetijstvo v središču pozornosti. To je razumljivo, ker so od povečanja proizvodnje na tem področju in zlasti še od povečanja proizvodnje za trg, močno odvisni uspehi vseh ostalih predvidenih ukrepov. V našem kmetijstvu smo v povprečju dosegli predvideno proizvodnjo; večji napredek smo dosegli samo v nekaterih panogah, na primer v živinoreji. Če pa primerjamo ogromen napredek naše industrije v povojnem času s kmetijstvom, vidimo, da je le to ostalo daleč za njim in da so zaradi tega na tem področju potrebni hitri ukrepi. Zadnjih nekaj let se je sicer v skladu z možnostmi in pogoji, ko smo se zaključevali gradnjo bazične industrije, posvečala tudi čedalje večja skrb kmetijstvu, ki se je odrazila v stvarnih rezultatih večje proizvodnje. V bodoče pa bodo sredstva namenjena za investicije v kmetijstvu seveda veliko večja in učinkovitejša. Gre samo za to, da bo naše kmetijstvo sposobno z vloženiimi sredstvi tudi ustvariti predvideno proizvodnjo.

V svojem nedavnem govoru na proslavi v Stolicah je predsednik zveznega izvršnega sveta tov. Aleksander Rankovič poudaril, da je prav glede na večje investicije v kmetijstvu treba pregledati vlogo našega kmetijskega združništva, ker bo ono moralo v prihodnjem obdobju prevzeti nedvomno veliko pomembnejše naloge kakor doslej. Če pravimo, je dejal tov. Rankovič, da mora kmetijstvo dobiti več mehanizacije, boljše seme, večje količine umetnih gnojil, da je v kmetijstvu v mnogo večji meri treba izvajati agrotehnične ukrepe, potem je jasno, da se mora največji del teh opravil odvijati preko kmetijskih združenj.

Naše kmetijske zadruge so že doslej, posebno pri nas v Sloveniji v tem pogledu igrale veliko vlogo. Njihov vpliv v kmetijski proizvodnji pa tudi v odkupu se je zelo povečal in rase iz dneva v dan. Obenem s tem pa rase tudi njihova gospodarska moč in tudi zadruga proizvodna vrednostna sredstva, ki so najvažnejši čimaleji pri usmerjanju naše kmetijske proizvodnje in skladu z interesi skupnosti.

Število združenj kmetijskih obratov (ekonomij, drevesnic in trsnic, osemenjalnih postaj, živinorejskih farm, strojnih servisnih postaj) je čedalje večje. Leta 1954 so imele zadruge v Jugoslaviji: 3348 kmetijskih obratov, 1683 obrtnih obratov, 4189 predelovalnih obratov in tudi 15.017 trgovskih in gostinskih obratov. Od l. 1952 do 1954 se je to število povečalo več kakor trikrat. Celotni dohodek združenj v l. 1954 je znašal 33 milijard 79 milijonov din, od tega združenj v Sloveniji nekaj nad 6 milijard din. V celotnem dohodku združenj je znašal dohodek iz kmetijske 9,5%, dohodek iz industrije in predelovalne 11,5%, iz trgovine 54,5%, iz obrti in ostalih delavnosti pa 24,5%. Celotni dohodek združenj se je v l. 1954 povečal v odnosu na l. 1952 za 186%, pri čemer je treba seveda upoštevati tudi povečanje cen. Vrednost vseh skladov pri zadrugah je l. 1954 znašala 24 milijard 333 milijonov in se je v primerjavi z l. 1952 povečala za 295%. Od vsega ustvarjenega dohodka, s katerim so zadruge lahko razpolagale so l. 1952 vložile v investicijske sklade 47%, l. 1954 pa že 82%. To pomeni, da so večino dohodka v omenjenem letu že vložile v najkoristnejše namene.

Zadruge v Sloveniji so l. 1954 imele 142 združnih posestev, 340 predelovalnih obratov, 302 obrtne delavnice, 1687 trgovskih poslovalnic in odkupnih odsekov ter 739 raznih drugih obratov. Skupni promet drugih obratov v Sloveniji se je l. 1954 povečal v primerjavi z l. 1952 za 40%, pri čemer so upoštevane vse dejavnosti združenj. Zadrugam prinaša največje dohodke od odkup kmetijskih pridelkov in sicer se je odkup l. 1954 povečal v primerjavi z l. 1952 za 2 milijardi 880 milijonov din. Po oceni okrajnih združnih zvez so zadruge lani odkupile nad 60% tržnih presežkov v kmetijstvu. Gospodarsko krepitev zadrug v Sloveniji najbolj osvetljuje naraščanje vrednosti osnovnih sredstev, ki so se povzpeli od 1 milijarde 696 milijonov din v l. 1952, na 5 milijard 124 milijonov din v l. 1954. Lani so zadruge v Sloveniji same iz lastnih sredstev vložile okoli 660 milijonov din za investicije. V l. 1954 so združniki dodelili 85% doseženega dohodka v investicijske sklade in v sklade za pospeševanje kmetijstva.

Kljub temu, da so doseženi uspehi lepi, seveda z njimi ne moremo biti zadovoljni in je treba še ojačati skrb za razvijanje združnih proizvodnih sredstev in vlaganje združnih sredstev v proizvodnjo. Ob nedavnih razpravah v zvezi z novimi gospodarskimi ukrepi je bilo ponovno poudarjeno, da bo treba sistem pomoči v kmetijstvu spremeniti v toliko, da bo do najprej v večji meri prišla

do izraza v investicijah lastna sredstva zadrug, k čemur bo nato seveda tudi skupnost prispevala primeren delež. Važno je pri tem opozoriti na napotila, da bo treba vlagati predvsem v neštete drobne naprave, s katerimi se lahko doseže najhitrejši proizvodni učinek. Zadruga bodo morale zastaviti ves svoj vpliv, da bo pri odločitvah o vlaganju njihovih sredstev res odločen interes potrebne skupnosti, to je interes povečanja tržne proizvodnje. Danes dajejo namreč kmetije v Jugoslaviji na trg le 30% svoje proizvodnje, vse ostalo pa porabijo sami. Zadruga bodo morale v večji meri kakor doslej usmerjati na eni strani odvečna denarna sredstva na vasi v koristne proizvodne namene, na drugi strani pa z dosledno odkupno politiko zajemati veliko večje količine tržnih presežkov in jih posredovati neposredno mestnim potrošnikom. Tako njihovo prizadevanje, ki bo dvignilo kmetijsko proizvodnjo na višjo raven, bo nedvomno najbolj koristno tudi za same zadrugnike.

A. J.

Yz naših zadrug

Izredni občni zbor kmetijske zadruge Lenart v Slov. Goricah. Izredni občni zbor kmetijske zadruge je bil sklican na predlog sosedne kmetijske zadruge Jurjevske dol, ki se je odločila za združitev z lenarsko zadrugo. Izredni občni zbor je predlog sprejel zato, ker bo nova kmetijska zadruga z več kot 390 gospodarstvi imela dobre pogoje za svoje nadaljnje delo.

Združniki so na tem zboru tudi sklenili, da bodo pospešili ureditvenje načrta za gradnjo predelovalne sadne industrije v Lenartu. Lenart predstavlja središče velikega sadjarskega okoliša in ima za predelavo sadja vse potrebne pogoje. Postavljen je že velik silos z zmogljivostjo 35 vagonov sadja. Tričlanski odbor bo posebej pripravil vse potrebno za izvedbo tega načrta. J. P.

V Sodražici posvečajo največjo skrb živinoreji. Člani kmetijske zadruge v Sodražici so obnovili pašnike na Travnji gori na površini 70 ha, ki so bili

Nekaj zanimivih ugotovitev

V litjski občini so imeli letos že tri kmetijske razstave, ki so vse dobro uspeli. Zgodnja razstava je bila organizirana v Smartnem pri Litiji. Razstavljali so sadjarji in čebelarji. Čepur so sadjarji oddali približno 400 vzorcev sadja, jih niso razstavili. To pa so storili zaradi povsem določnih razlogov. Odklonjeni vzorci sadja namreč za nadaljnji razvoj sadjarstva v Zasavju, nimajo pomena. Gre za to, da v bodoče sadjarji ne bodo imeli toliko vrst jabolk, ker nekateri med njimi zelo rade in hitro gnijejo ter jih je težko prodati. Zasavskim sadjarjem so priporočili krivopelci, zlatoparmeni, boskop, jonatan, čerevica, močanec in podobne sorte, ki imajo tudi komercialni pomen.

Po predvidevanjih okrajne združne zveze bodo v prihodnjih letih obnovili v Zornjem Zasavju skupno 390 ha sadovnjakov. Prav tako predvidevajo na tem področju načrtno gojitve jagodičevja, jagod, ribeza in podobno po plantaznem sistemu. V Smartnem pri Litiji pa je opozorila tudi na predelovalno dejavnost kmetijskih združenj na tem področju, zlasti kmetijske zadruge v Gabrovki, v Vrbi in v Kostrenjcih in v Smartnem. Tako izdeluje KZ Gabrovka sadne sokove in sirupe iz borovnic, češenj, bezga, jabolk, črnega ribeza in grozdja. Te svoje izdelke bo omenjena zadruga kmalu začela proizvajati za litjski trg. Prihodnje leto pa misli zadruga svojo proizvodnjo in predelavo sadja v sadne sokove znatno povečati in izboljšati, kar bo pomenilo za kmetijski trg obogatitev z zdravimi brezalkoholnimi pijačami. Za omenjeni kmetijski združni v Veliki Kostrenjci in v Smartnem pa sta začeli s predelavo sadja v kompotih, džemih, marmeladah in sladicah. Vse to kaže, da kmetijske zadruge litjskega področja prehajajo na čim smotnejše izkoriščanje sadjarstva, ki bo nedvomno lahko ustvarilo nove obrtne in podljudske kapacitete za predelavo kmetijskih pridelkov tega področja.

Mnogi mislijo, da so že vse napravili, če so sadno drevje posadili. Tega mnenja niso sadjarji Ritoperjevi in njihovi sosedje v Kušanovcih (okraj Murska Sobota). Po saditvi pregledujejo od časa do časa vsako deblo od tal do vrha, da bi videli, če je skorja sveža. Zanima jih tudi, ali pravilno zaraščajo obstoječe rane na debelu, ali se pravilno razvijajo vejice v kroni in ali se pojavljajo škodljivci. Vsa prazna mesta izpopolnjujejo že naslednje leto z novimi sadikami. Sadike, ki so v rasti rastejo in se ne bodo pravilno razvijale, vržejo ven in nadomestijo z drugimi najboljšimi sadikami. Ze pri prvi rezi odrezujejo osnovno obliko krošnje. Po njihovem mišljenju je boljša piramidalna krona. S tem pa ni rešeno, da bi zavrgli kotlasto krono, vendar mora biti pravilno oblikovana. Težijo za tem,

Prvi koraki sveta za kmetijstvo in kmečko združništvo v celjskem okraju

Ze prva seja sveta za kmetijstvo in kmečko združništvo pri Okrajnem ljudskem odboru v Celju je pokazala, da je sprito občirne in pereče kmetijske problematike v okraju prav, da je ljudski odbor zaupal reševanje in usmerjanje teh problemov posebnemu svetu. To je toliko bolj razumljivo, če povemo, da je v celjskem okraju okoli 70.000 prebivalcev zaposlenih v kmetijstvu in gozdarstvu, kar je za okoli 30.000 več, kot v industriji. Od kmetijskih površin odpade v okraju 39.000 ha na travnike, nadalje 32.000 ha na njive, 27.000 ha na pašnike, 2.400 ha na vinograde, 2.000 ha na sadovnjake in podobno. Razen tega je v celjskem okraju okoli 105.000 ha gozdov.

Struktura kmetijskih posestev pa pove, da je ta zemlja močno razdrobljena, saj statistika beleži kar 16.000 gospodarstev, ki imajo površine od 0-2 ha. Od tega števila gospodarstev je 13.000 nekmetovalcev. V okraju je 1331 posestev z 2 do 3 ha zemlje, nadalje 2.870 gospodar-

stev od 3 do 5 ha zemlje, 3110 posestev, ki imajo od 5 do 8 ha zemlje, okoli 500 gospodarstev s 8 do 10 ha zemlje itd. V celotnem okraju je nadalje 28 kmetijskih gospodarstev družbenega sektorja lastništva.

V celjskem okraju je živinoreja prav gotovo najvažnejša kmetijska panoga. To pove tudi število glav goveje živine, ki znaša 63.000, kar pomeni hkrati približno 10% porast v primeri z zadnjimi leti. Nasproti temu številčnemu večanju pa je v okraju čedalje manj konj. Zaenkrat jih beležijo okoli 6.000. Ovc je v okraju 13.744, svinj pa približno 50.000. V povprečju pride 85 glav goveje živine na 100 ha obdelovalne površine. To število, oziroma to razmerje je še kolikor toliko zadovoljivo; ni pa zadovoljiva kvaliteta te živine. Za nezadovoljivo kvaliteto stanje živine je v prvi vrsti iskati vzrok v slabi krmini bazi. Ta se odraža tudi v proizvodnosti mleka, ki znaša v povprečju v okraju 1.300 litrov na kravo. Zanimiva je ugotovitev, da porabijo kmetje približno 75% vsega mleka za krmiljenje svinj, le okoli 25% ali približno 4 milijone litrov mleka na leto ga odkupijo mlekarne.

Najslabša panoga kmetijskega gospodarstva v okraju je vinogradništvo. Ne samo, da gre v večini primerov za zelo star trsn material, ki v povprečju doseže 50 let starosti, velja tudi splošna ugotovitev, da kmetje raje opuščajo vinograde, kot pa da bi jih sistematično obnavljali. Povprečna proizvodnja vinogradov v celjskem okraju znaša komaj 13,5 hl na hektar. Prav nič razveseljuje pa ni ugotovitev, da zajema samorodnica (šmarica) od 2.428 ha kar 1.003 ha površine! To razmerje je zelo porazno na območju bivšega soštanjskega okraja, kjer je kar 240 ha samorodnic ter komaj 23 ha žlтанe trte. Vse kaže, da se vinogradi obnavljajo bolj na račun samorodnice, kot pa žlтанe trte. Rešitev iz tega položaja je prav gotovo v rajonizaciji, pa čeprav bi trajala približno 3 do 4 leta.

Razprava o problematiki veterinarske službe v okraju s posebnim poudarkom na preskrbi plemenjakov je pokazala, da je

Kmetijska zadruga v Komnu lma razvito precej vsestransko dejavnost. Steje okrog 300 članov. Zlasti skrbi za pospeševanje kmetijstva, čeprav se nahaja na pasivnem področju našega Krasa. Letos so nasadili 4 hektare vinogradov, ki bodo v nekaj letih dali prvo grozdje. Precej skrbi posveča tudi živinoreji. Zadruga ima plemensko postajo s 3 plemenskimi biki in 26 glavami plemenske goveje živine. Čeprav je kraj pasiven, so dosegli na posestvu lepe uspehe. Združno posestvo se bavi tudi z gojenjem sadik za trte, ima pa še velik sadovnjak na površini 1 hektara. Poleg večjega števila trgovskih poslovalnic ima zadruga še čevljarstvo in urarsko delavnico v Komnu ter mesnico in klavnico.

Kako posluje KZ Dobravljje Pri pregledu poslovanja kmetijske zadruge v Dobravljah pri Ajdovščini so združniki ugotovili precejšnjo delavnost. Zadruga ima okoli 250 članov in kmetijski, živinorejski in hranilno-kreditni odsek ter tr' poslovalnice. Zadruga tudi precej uspešno odkupuje razne kmetijske pridelke. Največ je odkupila češenj, jabolk in hrušk.

Za svoje člane je zadruga v letošnji sezoni naročila nad sto ton različnih gnojil in pa 20 ton semenskega krompirja. Posebej je treba pohvaliti razumevanje združnikov, ki imajo pri hranilno-kreditnem odseku za okoli 1.400.000 dinarjev vlog.

OBČINSKI LJUDSKI ODBOR ŠMARJE PRI JELŠAH

razpisuje

meso ZDRAVNIKA za okoliš Podčetrtek

Plača po uredbi, dopolnilna plača po dogovoru. Stanovanje na razpolago. (Do 11 km oddaljene žel. postaje avtobusna zveza; 15 km oddaljenosti do prihodnjega zdravnikarja). Možnost privatne prakse. Javna lekarna v kraju. Zdravstvena postaja posejude ves instrumentarij.

ni priporočiti nakup 60 bikov. Prav tako so člani sveta sklenili, da naj Okrajna zadruga zveza najame posebnega evidentarja, ki bo vodil računa samo za živino na državnih in združnih posestvih. Svet pa je nadalje še sklenil, da naj se uredi evidenca tudi pri Veterinarskem zavodu, sicer se lahko zgodi, da bo osemenjevanje potekalo celo med sorodstvom. Zvezi s tem pa je nujno povečati kontrolo o sposobnosti podmladka, kar pa je v prvi vrsti dolžnost živinorejcev samih ter kontrolorjev.

Posebno poglavje problemov pa se odpira v Zg. Savinjski dolini. Zaradi občutnega pomanjkanja bikov čiste bele pasme, so bili živinorejci prisiljeni sprejeti križanje, pa čeprav ne s prevelikim navdušenjem. Gozdranje na račun prvotnega križanja je bilo delno opravičljivo, ker material, ki so ga dobili živinorejci v tem alpskem predelu ni bil najboljši. Zato je svet za kmetijstvo sklenil, da 10 najboljših bikov sivorjave pasme, razen tega pa še omogoči nakup mladih telet. Mladih predvsem zato, da se že takoj v začetku navajajo na novo okolje in prilike.

Svet pa je razen tega še naročil svojim strokovnjakom, da

na dno prihodnje seje pripravijo predlog o morebitni uvedbi takimenovanih plemenitih krogov, v katerih središčih bi lahko, s izbranimi biki bolje vodil, pregled in kontrolo nad osemenjevanjem. Plemenitni krogi, b. se prav gotovo dobro uveljavil v strnjenih naseljih.

Na koncu razprave o veterinarski službi so člani sveta dali ponovno priznanje Veterinarskemu zavodu v Celju za njegovo izredno delo in nadvse lepe uspehe, ki ga uvrščajo med najboljše zavode te vrste v državi. V razgovoru, ali naj bi Veterinarski zavod delal še naprej tako, kot je doslej, oziroma, da naj bi iz ene ustanove nastali dve in sicer veterinarska bolnišnica ter zavod za umetno osemenjevanje, so člani sveta na koncu sklenili, da naj zaenkrat zavod ostane v takšni organizacijski obliki, kot jo ima. Razen tega pa so se odločili, da naj se tudi pri tej ustanovi čimprej izvoli upravni odbor, kot organ družbenega upravljanja, ter nadalje točno določijo tarife za posamezne storitve. Svet je ob koncu sprejel še priporočilo, da naj zavod interno vodi ločeno računovodstvo za bolnišnico in za oddelek za umetno osemenjevanje.

M. B.

Hmelj in hmeljarstvo na razstavi v Žalcu

Vibenska hmeljarska šola se bo izpopolnila za bogato zbirko učil

V nedeljo je bila v Domu Partizana v Žalcu svečano odprta dosedaj največja hmeljarska razstava, odkar obstoja ta pomembna gospodarska panoga na Slovenskem. Odlično jo je organiziral Hmeljarski inštitut v sodelovanju s Hmeljarskim odborom pri OZZ ter Hmeljsko komisijo Slovenije. V majhni dvorani je vzorčna razstava hmelja, na kateri razstavlja 134 hmeljarjev svoj letošnji pridelek. Sedemčlanska komisija je prisodila prvo oceno kme-

škodljivca. Letos so najhujše napadli hmeljsko rožo poleg rdečega pajka še peronospora in bohičci, pojavila pa se je nova nevarna bolezen kladosporium. Ekološki in agroprodukcijški oddelek seznanjata obiskovalca, kako je treba obdelovati različne vrste zemlje. Razne vrste zemlje so razstavljene v profilih v miniaturni obliki. Sredi tega profesor je velik akvarij z razraščalnimi podzemnicami deli (koreninami in koreninami) ene hmeljske rastline. To je učilo prve vrste. V tem oddeku so razstavljali postavili razmeroma veliko maketo hektarske žičnice z novim sistemom speljanja in ovijanja hmeljskih rož. Po tem novem sistemu se ovija vsaka roža iz ene rastline po svojem motorcu in ne vse po enem, kakor so prakticirali do sedaj. Prednost novega sistema so v tem, da dobiva rastlina več svetlobe in sonca, da daje dovolj teža večji donos in da je moč tako hmeljske obdelovati po dolgem in počez. Tu sta tudi razstavljena po domačih strokovnjakih konstruirana stroja za zavijanje in sekiranje zemeljskih sider in kaveljčkov, ob katerih se v hmeljskih žičnicah pritrjujejo motorci. Posebno pozornost vzbujajo po traktoristu Francu Ribiču konstruiran hmeljski kultivator,

Kmetijska zadruga v Zg. Polskavi je priredila sadjarsko-vinogradniško razstavo. Razstava je zelo pomembna za člane zadruge zato, ker sta sadjarstvo in vinogradništvo zelo važni za kmetijsko proizvodnjo tega kraja. Razstavljenci so bili predvsem sadje, sadni izdelki, grozdje, v manjši meri pa tudi drugi poljski pridelki. Razstavljene pridelke je ocenila posebna komisija, nakar so bile najboljšim razstavljavcem razdeljene nagrade, priznanja in pohvale.

Tudi v Godiču so napredni živinorejci. Kmetijska zadruga v Godiču pri Kamniku je organizirala živinorejsko razstavo, na katero je bilo prigranjenih 48 lepih živali pingavske pasme. Čeprav ima vzgajanje plemenske živine v tem kraju že staro tradicijo, je bila to šele prva razstava. Najboljšim živinorejcem so bile razdeljene nagrade in diplome. Posebno priznanje so dobili Peter Močnik iz Zupanjih nji ter Janez Iskra in Anton Krt iz Godiča.

Škropljenec za arzenovim; pripravki (svinčni arzenat) ali z DDT pripravki (Pantakom, Pepin, Gesarol) 2 do 3 tedne po cvetenju ter v avgustu proti drugemu zarodu. Pri gobarju zatirajo zimska legla jajčec s škropljenjem z ZNOAC pripravki (Rumesan, Kreozan, Selinon) ter z mazanjem legel z mješico katrana in petroleja. Poletna škropljenja izvršujejo s Pantakonom ali Lindanom. Prav posebno pozornost posvečajo zatiranju ameriškega kaparja vse leto. Zimsko škropljenje z Rumesan-pasto in vsaj dvakratno poletno škropljenje s Pantakonom ali Lindanom uspešno uničuje tega nevarnega škodljivca. Razumljivo je, da obstojajo še drugi škodljivci in bolezni (ameriški prelec, škrlup, listnast, sadne gnilobe, broskova koždravost, jabolčni cvetočar, žlitanica), ki zahtevajo vsaj njihovo skrb.

Ing. Lado Jerše

Ob splošnem izdajanju priložniški leksikografskega značaja pripravljajo v Zalcu tudi izdajo ZADRUŽNEGA LEKSIKONA FLR JUGOSLAVIJE. Izšlo ga bo izdajateljsko-knjigarsko podjetje »Zadruga stanje«. V tem Zadrugem leksikonu bodo obdelani teoretični pojmi iz združništva in politične ekonomije, ki pricpejo pogosto v posveč v zadrugah; praks; zatem vprašanja ekonomike, organizacije poslovanja vseh vrst zadrug in vseh njihovih dejavnosti; zadrugno knjigovodstvo, revizija in zadrugne finance; opis; gospodarsko močnejših zadrug, združnih zvez in njihovih podjetij; biografije zaslužnih združnih delavcev; zgodovina in stanje združništva v FLRJ po ljudskih republikah; stanje združništva v svetu, zadrugno pravo ter vzgoja združnih kadrov (zadrugne šole, tisk, kulturno prosvetno delo in propagandna dela). Skupno bo v Zadrugem leksikonu FLRJ obdelanih okrog 10.000 pojmov iz vseh zgoraj navedenih področij zadrugnega udejstvovanja. Pri obdelavi vsakega telesa gradiva je sodelovalo več število združnih delavcev in strokovnjakov s področja celotne FLRJ.

Leksikon bo obsegal predvidoma 700 strani s po dvema stolpcema, formata 17x24,5 cm. Tiskan bo v srbohrvaščini ter v latinici. Tudi za LRS deluje poseben uredniški odbor pod vodstvom univ. profesorja ing. Jožeta Levstika in direktorja založbe »Kmečka knjiga« v Ljubljani ing. Jožeta Berkepa. Uredništvo je zbralo že skoraj vse predvideno gradivo o združništvu v Sloveniji, na Trškem, Goriskem in Korškem kakor tudi slovenskimi izseljenici v ZDA. Leksikon, ki bo tudi bogato ilustriran, je že v tisku in je pričakovati njega izid spomladj 1956.

Cv. A. K.

»HMEZAD« V ZALCU

v okraju pri okoli 30.000 kravah je prejel od sto dosegljivih devetinosemdeset točk, medtem ko je povprečna ocena trinosemdeset točk, kar pomeni, da je letošnji pridelek po kvaliteti dober druge vrste. Vsekaror lep uspeh za močno vlažno leto, kakršno je bilo letošnje.

Glavno razstavišče je v veliki dvorani. Tu smo najprej v selekcijsko-produkcijškem oddelku hmelja, kjer je moč iz razstavljene materiala ugotoviti kvaliteto in hektarski donos hmelja prve, druge in tretje generacije, rast in razvoj rastline ter podobno. Posebno bogat in zanimiv je fito in entomološki oddelek razstavišča, ki prikazuje razširjenost hmeljskih bolezni v naših hmeljskih področjih. Lepo izdelan grafikon Savinjske doline prikazuje razširjenost rdečega pajka, teža hudega in nevarnega hmeljskega

ku Antonu Kuharju iz Polzele, ki je prejel od sto dosegljivih devetinosemdeset točk, medtem ko je povprečna ocena trinosemdeset točk, kar pomeni, da je letošnji pridelek po kvaliteti dober druge vrste. Vsekaror lep uspeh za močno vlažno leto, kakršno je bilo letošnje.

Glavno razstavišče je v veliki dvorani. Tu smo najprej v selekcijško-produkcijškem oddelku hmelja, kjer je moč iz razstavljene materiala ugotoviti kvaliteto in hektarski donos hmelja prve, druge in tretje generacije, rast in razvoj rastline ter podobno. Posebno bogat in zanimiv je fito in entomološki oddelek razstavišča, ki prikazuje razširjenost hmeljskih bolezni v naših hmeljskih področjih. Lepo izdelan grafikon Savinjske doline prikazuje razširjenost rdečega pajka, teža hudega in nevarnega hmeljskega

Pri sodobnih sadjarjih

da vzgojijo že v samem začetku krepko, stabilno ogrodje krošnje in odstranjujejo odvečne veje upoštevajoč, da so večje razdalje med posameznimi glavnimi vejami ugodnejše. Zemljo v sadovnjaku redno obdelujejo, ker pri zbiti zemlji nazaduje - peša - sadno drevje. Vsako jesen sadovnjak preorjejo, da bi zemlja pozimi zbrala vlogo, se drobila in prezračila, da bi uničili plevel in škodljivce, ki se skrivajo v zemlji. Na močnejših nagibih ne orjejo zemlje, temveč se zadovoljujejo s prekopavanjem neposredno ob sadnem drevju. Zemljo v sadovnjaku izkoriščajo za razne posevke (podkulturne), vendar samo pod pogojem, da ne škoduje, temveč koristi sadnemu drevju. Škodljivo

je po njihovih izkušnjah sejati v sadovnjakih žita; okopavine (koruza, krompir, repa in sl.) sejajo samo v silki, ker so prišli do prepričanja, da je najboljša sejati metuljnice: grašica, njivski grab, lupina in tinkarnatka. ki dovajajo zemlji dušik. Izdelali so kolobar, v katerem so metuljnice, ki pa se od časa do časa zaozrijejo v zelenem stanju (zeleno gnojenje). Večletnih metuljnic (na pr. lucerna) ne gojijo v sadovnjakih. Gnojenje sadovnjakov posvečajo vsi pozornost. Vsako tretje leto gnojijo s hlevskim gnojem (300 mtc.), v medčasu uporabljajo umetna gnojila. Na lahkih zemljah gnojijo večkrat z majhnimi količinami hlevskega gnoja, a na težjih zemljah redkeje z več gnoja. Težki zemlji gno-

škopljenec za arzenovim; pripravki (svinčni arzenat) ali z DDT pripravki (Pantakom, Pepin, Gesarol) 2 do 3 tedne po cvetenju ter v avgustu proti drugemu zarodu. Pri gobarju zatirajo zimska legla jajčec s škropljenjem z ZNOAC pripravki (Rumesan, Kreozan, Selinon) ter z mazanjem legel z mješico katrana in petroleja. Poletna škropljenja izvršujejo s Pantakonom ali Lindanom. Prav posebno pozornost posvečajo zatiranju ameriškega kaparja vse leto. Zimsko škropljenje z Rumesan-pasto in vsaj dvakratno poletno škropljenje s Pantakonom ali Lindanom uspešno uničuje tega nevarnega škodljivca. Razumljivo je, da obstojajo še drugi škodljivci in bolezni (ameriški prelec, škrlup, listnast, sadne gnilobe, broskova koždravost, jabolčni cvetočar, žlitanica), ki zahtevajo vsaj njihovo skrb.

Pred izidom Zadrugnega leksikona FLRJ

Ob splošnem izdajanju priložniški leksikografskega značaja pripravljajo v Zalcu tudi izdajo ZADRUŽNEGA LEKSIKONA FLR JUGOSLAVIJE. Izšlo ga bo izdajateljsko-knjigarsko podjetje »Zadruga stanje«. V tem Zadrugem leksikonu bodo obdelani teoretični pojmi iz združništva in politične ekonomije, ki pricpejo pogosto v posveč v zadrugah; praks; zatem vprašanja ekonomike, organizacije poslovanja vseh vrst zadrug in vseh njihovih dejavnosti; zadrugno knjigovodstvo, revizija in zadrugne finance; opis; gospodarsko močnejših zadrug, združnih zvez in njihovih podjetij; biografije zaslužnih združnih delavcev; zgodovina in stanje združništva v FLRJ po ljudskih republikah; stanje združništva v svetu, zadrugno pravo ter vzgoja združnih kadrov (zadrugne šole, tisk, kulturno prosvetno delo in propagandna dela). Skupno bo v Zadrugem leksikonu FLRJ obdelanih okrog 10.000 pojmov iz vseh zgoraj navedenih področij zadrugnega udejstvovanja. Pri obdelavi vsakega telesa gradiva je sodelovalo več število združnih delavcev in strokovnjakov s področja celotne FLRJ.

Leksikon bo obsegal predvidoma 700 strani s po dvema stolpcema, formata 17x24,5 cm. Tiskan bo v srbohrvaščini ter v latinici. Tudi za LRS deluje poseben uredniški odbor pod vodstvom univ. profesorja ing. Jožeta Levstika in direktorja založbe »Kmečka knjiga« v Ljubljani ing. Jožeta Berkepa. Uredništvo je zbralo že skoraj vse predvideno gradivo o združništvu v Sloveniji, na Trškem, Goriskem in Korškem kakor tudi slovenskimi izseljenici v ZDA. Leksikon, ki bo tudi bogato ilustriran, je že v tisku in je pričakovati njega izid spomladj 1956.

Cv. A. K.

ro veselega, telesno in duševno izredno čiliga veterana, ki si sam pravi, da se Starc samo piše in ima še pogodbo za 50 let življenja, pozna bližnja in daljna okolica v Kranju je znan tudi kot kegljač, ki se še vedno aktivno udeležuje tekmovalni, zlasti v svojem krogu. Jubilar, vama iskreno čestitamo z željo, da bi še dolgo vrsto let ostala čila in zdrava potomci in prijatelji.

Na večer pred referendumom

Poziv predsednika evropske komisije za nadzorstvo referendumu Deusa in predsednika saarske vlade Hoffmanna prebivalcem Posarja pred glasovanjem o statutu

Saarbrücken, 21. okt. (Tanjug) Predsednik evropske komisije za nadzorstvo referendumu v Posarju Deus je danes pozval saarsko prebivalstvo, naj med referendumom o evropskem statutu Posarja ... od začetka do konca ohrani red, disciplino in mir, ker je zadržanje saarskega prebivalstva v tem trenutku največje važnosti ne le za Posarje, temveč tudi za Evropo, in se lahko imelo največji vpliv na odločitve sveta ministrov zahodnoevropske zveze, ki je končno sprejel dolgo pričakovani sklep o večini, s katero bo evropski statut lahko sprejel ali odklonil. Izjavil je, da bo po običajih, ki so bili sprejeti že od ustanovitve bivšega Društva narodov, za sklep zadostovala navadna večina veljavnih glasov, toda tudi drugi čimtelji bodo lahko vplivali na sklep sveta ministrov zahodnoevropske zveze o končni veljavnosti referenduma, kot sta tuje vmešavanje v potek volitev in izvajanje pritiska na volivce. Komisija, ki ji načeluje, bo do 7. novembra podala poročilo svetu ministrov zahodnoevropske zveze o izidu in poteku referenduma, vendar sklep sveta ni pričakovati pred polovico novembra. Svet ministrov bo šele naknadno sklepal o tem, kakšna večina je potrebna v svetu za sprejem oziroma odklonitev poročila evropske komisije za nadzorstvo referenduma. Predsednik saarske vlade Hoffmann je nocoj pozval prebivalstvo pokrajine, naj da na referendumu popolno podporo statutu za evropeizacijo Posarja,

ker je to edina pot, po kateri lahko gre, če se želi izogniti novim nesporazumom in trenjem med Nemčijo in Francijo ter narediti konec gospodarski in politični negotovosti v deželi, medtem ko bi zavrnitev saarskega statuta »pomenila tudi izdajstvo do prvega Evropejca, kanclerja Adenauerja, ki je v imenu zahodnonemške vlade skupaj s francosko vlado pred enim letom predlagal statut.« Odgovarjajoč tistim tiskom v Posarju in Zahodni Nemčiji, ki se zavzemajo za sprejem statuta ob sporednem odklanjanju njegove

vlade, pa je Hoffmann izjavil, da bo le-ta ostala na oblasti, dokler ne izpolni naloge, ki so jo ji zaupali njeni volivci. Med Hoffmannovim govorom, ki ga je imel na zborovanju prebivalcev industrijskega središča Dillingen pri Saarbrückenu, so množice demonstrantov vzklikale parole proti sprejemu statuta, prepevajoč nemško nacionalno himno, medtem ko so močni policijski oddelki zaprli okoliške ulice, da bi preprečili dostop demonstrantov do posilopja, v katerem je bilo zborovanje preklic pogodbe o pro-

Debata o razorožitvi pozneje

Komisija OZN za razorožitev je zavrnila predlog sovjetskega delegata Soboljeva za takojšnjo razpravo o razorožitvi v Generalni skupščini Združenih narodov

New York, 2. okt. (AFP). Komisija OZN za razorožitev je danes imela sejo. Sovjetski delegat Soboljev, ki je zahteval njeno sklicanje, je izjavil, da Generalna skupščina mora razpravljati o razorožitvi, ne čakajoč izida ženevske konference. Po njegovem mnenju debata lahko celo olajša razgovore zunanjih ministrov v Ženevi o razorožitvi, ker bo omogočila vsem prizadetim državam, da povedo svoje mnenje. Pridrzujejoč se mnenju Julesa Mocha, na podlagi katerega so rezultati zasedanja pododpora za razorožitev razočarali in niso izpolnili upov iz Ženeve, je sovjetski delegat dejal, da je mogoče doseči napredek in priti do spora-

zuma o osnovnih vprašanih razorožitve, posebno glede nadzorstva. Pripisujoč neuspeh pododpora »odklanjanju ZDA, da bi proučile predloge, ki se nanašajo na učinkovite ukrepe razorožitve«, je Soboljev dejal, da morata komisija za razorožitev in Generalna skupščina razpravljati o razorožitvi, da bi izkoristili možnosti sporazuma, ki so se pokazale v Londonu in Ženevi. Novozelandski delegat Munro je nastopil proti sovjetskemu predlogu in poudaril, da bi vzporedni razgovori o razorožitvi v New Yorku in Ženevi vnesle zmedo ter je zahteval, naj komisija počaka konec ženevske konference, kar bi njenim članom dalo časa za proučitev obširne dokumentacije, ki jo je komisija dobila. Predsedujoči, delegat Turčije Sarper, je nato dal besedo delegatu Velike Britanije Nuttingu, ki je dejal, da bi bila debata o razorožitvi v OZN bolj koristna po konferenci v Ženevi, ker bi se delegati veselili v OZN lahko poslužili izmenjav stališč svojih zunanjih ministrov, kar bi privedlo do napredka v tem vprašanju.

Perujski in belgijski delegat sta zahtevala rok za proučitev poročila pododpora. Komisija za razorožitev je nocoj nadaljevala debato, v kateri so govorili Predstavniki Kanade, Francije in ZDA, ki so tudi odklonili sovjetski predlog. Komisija je zavrnila predlog Soboljeva za razpravo o razorožitvi v OZN pred ženevsko konferenco zunanjih ministrov ter je končala sejo ob 23. uri. Od 1. novembra bo predsednik komisije sovjetski delegat Soboljev

Edgar Faure o volitvah za francosko skupščino

Pariz, 21. okt. (AP). Predsednik francoske vlade Faure je nocoj izjavil, da bodo v Franciji v prvi polovici decembra parlamentarne volitve, če bo skupščina sprejela vladin predlog. Po izjavi Faurea bi bila vlada pripravljena razpisati volitve za 4. ali 11. december. »Vzroki vladnega sklepa,« — je dejal Faure — »so v tem, da smo prišli do trenutka, ko je treba sprejeti zelo važne in resne sklepe za življenje države in naroda.«

Istiklal odklonil udeležbo v vladi

Rabat, 21. okt. (AFP-Reuter) Največja maroška nacionalistična stranka Istiklal je nocoj objavila sporočilo, v katerem pravi, da »v sedanjih okoliščinah ne more sodelovati v vladi«. Izvršni odbor stranke je objavil tudi sporočilo, v katerem odreja kronskemu svetu »zakonitost in pooblastila«, da daje mandat za sestavo vlade. Sporočilo pravi, da »mora vlada sprejeti mandat od višje oblasti, katere

zakonitost ni sporna« in da bi pred tem »morala francoska vlada dati izjavo, da bo zadostila težnjam maroškega naroda«. Izvršni odbor Istiklala trdi tudi, da »pogodba o protektoratu ni skladna s suverenostjo« ter se s tem ne omogoča uresničenje te težnje maroškega naroda, da doseže neodvisnost. Zato Istiklal zahteva opustitev pogodbe o tektoratu.

Pojde na olimpiado?

V letošnji atletski sezoni je vzbujala precejšnjo pozornost doslej popolnoma neznanca tekmovalka-članica celjskega Kladivarja OLGA SIKOVEC. Da je prišla na atletsko stezo kot neznanica je razumljivo, saj se je šele lansko jesen pridruživši aktivnim atletom Kladivarja.

»V atletsko življenje sem prišla po letnem naključju. Pred dve letoma so na Okrajno športno tovaršnico, ki bi tekla v športnem tekmovanju po celjskih ulicah v počastitev Dneva vsajaje. Pa so pripravili tudi mene, da sem se udeležila tekmovanja. Imela sem zadnje predajo. Vse kaže, da sem takrat dobro tekla, saj sem se iz precejšnjega zaostanka prerila na prvo mesto, tako je pripovedovala Olga, ko smo jo vpraševali po njem kratki sporni karieri. Sikovecova lansko zimo ni dosti trenirala, tako da je ta 22-letna namestnica Okrajnega ljudskega odbora v Celju šele v letošnji pomladi začela z resnejšimi pripravami za nastope. Že po značaju ji ustrezajo kratke proge. Ko je prvič preizkusila svoje sposobnosti, se v teku na 100 m se je stoparica ustavila pri 13,4 sekunde. Za začetek je bil to dober rezultat. Lepo presenečenje je letos pripravila na državnem prvenstvu, saj je zmagala kar dvakrat in pustila za seboj znane in rutinarne tekačice. Tako je po enem letu nastopanja in po vestnih trenjih v letošnji sezoni pod vodstvom Fedorja Gradinskega dosegla dva naslova državne prvačice in to v teku na 100 ter v teku na 200 metrov. Ni naključje, da je ob koncu sezone dosegla svoje najljepše rezultate. Na tekmovanju v Ljubljani 2. oktobra je v teku na 100 metrov postavila nov republiški rekord s časom 12,3 sekunde, 200 m progo pa je pretekla v 25,5 sekundah. In se en rezultat v teku na 80 m: 7,9 sekunde.

S terni rezultati se je Olga Sikovec uvrstila med kandidate za prihodnjo olimpiado. Zaintere so velike. Ali jn bo Olga kos, je težko reči. Treba bo dosti prizadevanja, dosti treningov ... M. B.

Plodni razgovori med smučarji Enolnosti

Pred dnevi so imeli smučarji SK Enolnosti svoj prvi sestanek v letošnji sezoni. Udeležba je bila precej številna, saj je prišlo na razgovor razen tekmovalcev in članov tudi precej starihjših tekmovalcev, smučarskih učiteljev in zastopnikov drugih športnih organizacij. Največ razprave je bilo o okoliščinah nastopa v društvu. Pridobiti v klub čimveč mladine, to bodi glavna naloga Enolnosti, ne pa da bi imela samo v svojih vrstah najboljših tekmovalcev. Da bi podprli željo, da postani smučarski šport last širokih množic, so bili že na sestanku izbrani zastopniki za vse ljubljanske nižje in srednje šole, ki bodo le-ta povezovali z društvom. Zamisel je prav gotovo idealna in koristna, saj bo tako društvo lahko privabljal v svoje vrste vso mladino, ki bi se rada smučala. Daje se precej govoriti o pomankanju smučarskih učiteljev. Ugotovljeno je bilo, da je bila lani od 150 smučarskih učiteljev aktivna samo slaba tretjina, kar je prav gotovo obžalovanja vredno, če se spomnimo, koliko je bilo zadnje zimo tečajev brez dobrega

smučarskega učiteljskega kadra. Zato so sklenili, da se mora vsak smučarski učitelj vključiti v katero koli smučarsko društvo ali TVD Partizan, vsem drugim pa, ki ne bodo delali, naj se odvzamejo legitimacije in črtajo iz evidence. Med drugim je društvo predsednik nov. Završnik izjavil, da bodo v letu letošnje letošnje letošnje sredstev napavili precej potrebne smučarske opreme, vendar ta ne bo razdeljena med tako imenovane »aste«, pač pa predvsem na nove vključene mladine. Tekmovalci in ostali člani so se zavezali, da bodo s prostovoljnimi delom pomagali prenavljevati in dograditi smučarsko skakalnico v Zgornji Sisk. Za je bil eden zelo plodnih sestankov SK Enolnosti. TOF

ROKOBORBA

Danes bodo zopet nastopili ljubljanski rokoborci v prijateljskem srečanju proti romanom. Rokoborcem za Završnik. Tokrat so si izbrali rokoborce Pekarskega kluba, ki spada med najstarejše klube v naši državi. Borbe bodo v vseh 8 kategorijah in bodo prav gotovo zanimive, saj bo Ljubljana postavila svoje najboljše moštvo. Sicer je vrste ljubljane zapustil Dorer, ki je pred kratkim šel k vojakom, je pa zato pojejal Ljubljano novi rokoborec Čvrtek iz Zagreba, ki je sedaj v Ljubljani. Kakšen bo izid tega srečanja je težko povedati, vsekakor dajemo prednost gostom, ker imajo več rutine. Začetek ob 20. uri v stekleni dvorani direktorije železnice (Praskova ulica).

PK Ilirija vabi vse tekmovalce in tekmovalke, da se udeležijo danes tovaršiskega večera v restavraciji »Slavija«. Vabljeni tudi tisti, ki morebiti niso prejeli vabila. Pričetek ob 19. uri. Pridite v čim večjem številu! Slovensko prvenstvo v mnogobojih in štafeti. V prireditvi ZAK Ljubljana bo danes popoldne ob 15.30 in jutri dopoldne ob 9 na stadionu v Siski slovensko prvenstvo v mnogobojih (desetboju), petboju in troboju ter v štafeti tehnik. Tekmovalci bodo najboljši slovenski atleti.

Planški vestnik št. 10 je izšel in objavlja med vidnejšimi prispevki naslednje sestavke: Občutek za gorsko naravo (Pavel Kunaver); Spominj na Ojstrico (Boris Režek); Narodnoosvobodilna borba, planške kočice in oskrbniki (Stane Teržak); Čez severno steno Spika (Zvone Blažina); Preko zahodne stene Skrlatice (Janez Brojan); Nekaj planškega za barske obiskovalce (Ing. Janko Bleweis); Na predstavi Orjena (Rudo Golja); V planškem rajzu (Gabrijela Marovič); Greben Bihavec — Razor — prvenstvena (Stanko Klinar) itd. Stevilko izpopolnjuje drobne vesti iz društvene življenja, kakor tudi raznostrani drobci iz planške literature ter planškega in alpinističnega dejanja in nehanja po svetu. Planški vestnik izhaja mesečno in stane letno din 400. Naroča se pri Planški zvezi Slovenije, Ljubljana, Likozarjeva ulica.

Danes sveže morske ribe v ribarnici.

Občinski ljudski odbor Komen, komisija za volitve in imenovanja razpisuje naslednja delovna mesta:

- referenta za pravne zadeve, predvidena pravna fakulteta ali srednješolska izobrazba s prakso;
- referenta za gospodarstvo, predvidena srednješolska izobrazba in 1-let praksa;
- strojepiske, predvidena nepopolna srednješolska izobrazba in 1-letna praksa;
- blagajnika, predvidena nepopolna srednješolska izobrazba in 2-letna praksa na proračunskem poslovanju.
- Plača in dopolnilna plača po uredbi.
- Pismene ponudbe s kratkim opisom dosedanje zaposlitve pošljite občinskemu ljudskemu odboru Komen do 31. okt. 1955.

Železarna Ravne
Metalurško industrijska šola
sprejme takoj METALURŠKEGA TEHNIKA in STROJNEGA TEHNIKA
za predavatelje strokovnih predmetov ter praktičnega učitelja - kovinarja - ključavničarja
za delavniški pouk iz strokovnega programa.
Samska stanovanja na razpolago takoj, družinska v enem letu.
Prijava: Uprava MIŠ, Ravne na Koroškem

Računovodje!
Vabimo Vas na osebni ogled najnovejših, pravkar dospelih ameriških knjigovodskih strojev znamke »SUNDSTRAND«, ki jih predvajamo pri državnem obrtnem mojstru za precizno mehaniko Grünfeldu v Ljubljani, Dolmatinova ulica št. 13, dnevno od 8. do 12. in od 15. do 18. ure.
Na zalogi imamo tudi več vrst računskih in pisalnih strojev.
Vse informacije dobite pri
Državni založbi Slovenije, Ljubljana, Mestni trg 26

Podjetje Slovenija avtopromet SAP — Ljubljana
sprejme takoj v službo:
kvalificiranega ali visokokvalificiranega ELEKTRIČARJA za visoko napetost za vzdrževanje notranjega električnega omrežja in za vzdrževanje elektromotorjev;
kvalificiranega ali visokokvalificiranega STROJNEGA KLJUČAVNIČARJA za vzdrževanje strojnega parka podjetja;
kvalificirane ali visokokvalificirane AVTOELEKTRIČARJE, KLEPARJE ali AVTOKLEPARJE.
Sprejememo ADMINISTRATIVNO MOČ z delnim znanjem knjigovodstva. — Pismeno ponudbo z navedbo šolske izobrazbe in dosedanje službovanja. — Nastop službe takoj, plača po tarifnem pravičniku.
SAP — Ljubljana

Trgovsko podjetje »PETROL« Ljubljana
Cankarjeva 5-II
sprejme v službo:
KEMOTEHNIKA
z nekaj let prakse v laboratoriju
PRODAJALCA
za delovno mesto poslovodje na bencinskem servisu v Solkanu
plača po tarifnem pravilniku. — Prošnje z navedbo dosedanjih zaposlitev ter kratkim življenjepisom pošljite trgovskemu podjetju PETROL, Ljubljana, Cankarjeva 5-II.

DUSAŠ SIMIRI
SE TEŽE UMIRAJ
IZJUTRAJ

Priskočil je tifusnik, ki je bil bliže. Posrečilo se mu je zgrabiti psa za vrat, ki ga je Drago še krepko držal. Pes mu je v trenutku odgriznil dva prsta, ko se mu je posrečilo popasti ga. »Ojej, ojej, mati moja!« je zastokal tifusnik in zajoka kakor otrok. Zaradi bolečin in straha je začel skakati po jami. »Molči, za vraga!« mu je zaklical Boro in priskočil bratu na pomoč. Jamo je napolnilo klicanje hudo ranjenega tifusnika na pomoč in srditno renčanje volčjaka. Smrtno ogrožen pes se je izvijal izpod Dragovih kolen, s katerimi ga je pritiskal s silno močjo. Razvil se je nenavaden boj na življenjski in smrt med ljudmi in psom. Stojan, ki je privzdignil glavo, je napeto spremljal boj bratov s psom ter je v negotovosti in velikem strahu pričakoval njegov konec. Pogledaval je nekaj časa v kot jame, kjer sta Drago in Boro davila psa, nekaj časa pa v odprtino jame. »Da bi le Nemci ne prišli... da bi le ne slišali psa, dokler ga ne zadavita,« je mrzličavo mislil. »In, če ga bodo slišali, za vraga, če ga bodo slišali!« Nato je ponovno pogledal razburjen v kot. Pes se je čedalje bolj upiral. Stresal je glavo na levo in desno, besno renčal in grizel, kogar je zalotil. V nekem trenutku se je zdelo, da bo prevladal oba partizana, da se jima bizzmuznil iz rok, in potem, kaj bo potem, je pomislil Stojan. Pes bo prost napadal in grizel vse po vrsti v jami, s svojim lajanjem bo povzročil tak hrup, da ga bodo Nemci vsekakor slišali. In potem, oh, potem bodo brčkone vsi poginili... V mislih je že slišal Nemce okoli bunkerja, kjer se naslajajo, ker so končno le odkrili partizane, in kjer se razdraženo krohotajo, ker se njegova brata zaman upirata. Bombe, ki jih mečeta, ne morejo Nemcev prav nič prizadeti, saj so dobro skriti za

bukvami. Tu se sedaj ogledujejo, rogajo se njihovim bombam in čakajo, da bi porabili municijo ter jih žive polovili, ako bi že sami ne dvignili rok. In kaj bo z njimi? Kaj bo on s svojimi nepremičnimi rokami, povitimi in povezanimi z obvezanji? Da kaj bo? se mu je pojavila strašna misel. — Njega bodo živega... da, živega uje! In potem, kaj bo potem? Da, kaj bo? ... Ve to dobro... (Pri tem je zadržel) Hudo ga bodo mučili, da bi pokazal ostale bunkerje, da bi izdal ranjence, kakršne je sam... Ne, za vraga! Ne, tega ne sme napraviti... nikakor ne. Ne »krajšal bo sebi muke, pa naj bo karkoli... Tedaj se je spomnil: »In kako boš to napravil, ti revež, čeprav imaš roke si brez njih? Kaj boš potem, ko niti sedaj ne moreš ničesar napraviti, ko si še v svobodi, čeprav je ta svoboda stisnjena v jamo? In vendar je dobra tudi ta! Dobra, je pomislil Stojan, še ni v njihovih rokah, tu sta njegova brata, ki imata še orožje, s katerim znata ravnati. »Boro, brat, ubij me! Ne prepustaj me zločincem!« je že v mislih prosil brata. Naenkrat so se razlegli človeški glasovi z nekakšno orkansko silo. Stojan je slišal tudi topot korakov, ki so se bližali. »Tu so, tu!« je pomislil v strahu Stojan — »Ubijta me brata, ne prepustita me živega!« je zavpil. Drago, ki je slišal Stojana in glasove od zunaj, je za trenutke opustil boj s psom; stopil je k Stojanu in mu nastavil samokres na sence Premišljajoč je obstal, roka mu je zadržela. Od zunaj so se ponovili isti glasovi. »Ustrelil!« je vzkliknil Stojan. Drago je zamižal in ustrelil. Na sence dobro pritisnjena cev skoro ni dala glasu: strel se je udušil. Boro in tifusnik, ki sta imela opravek s psom, ga nista niti slišala. Stojan je samo

obrnil glavo in oblezal nepremični. Drago ni imel moči, da bi ga pogledal. Z stran obrnjeno glavo je priskočil, da bi pomagal Boru. Pes je bil dobro pritisnjen. Branil se je v poslednjih krčih. Hropel je... Zasišli so se močni glasovi, ki so se od nekod pojavili skoro nad samimi glavami: »Naprej, tovariši!« Boro je izpustil psa. Volčjak se je mrtev zgrudil v kot jame. »Partizani!« je kričnil Boro ves razveseljen. »Oh, zlo, kaj sem storil!« je zastokal Drago. »Kaj je, brat?« se je začudil Drago. »Ubil sem Stojana!« Boro je onemel. Začuden je gledal v kot jame, tja proti Stojanu. Začelo se je streljanje z Nemci, ki so bili nekako talje v gozdu. V tem trenutku sta se pojavila ob obeh straneh dva partizana. »Pridite ven, tovariši!« »Joj meni, kaj sem storil!« je zavpil Drago z vzdignjenima rokama proti partizanoma. »Kaj je, tovariš?« ga je vprašal eden izmed njih. »Ubil sem brata!« Partizani so krenili v napad, da bi pregnali Nemce. Ranjenec je bilo treba rešiti za vsako ceno. Neka partizanov je ostalo tu, da bi zavarovali ranjence iz jam in jih prepeljali v osvobodene vase. Zorka in Batos ter onadva ranjenca iz njihove jame so orišli z Nemcem iz bunkerja. Nemec je vodil svojega psa privezanega na vrvič Eden izmed došlih partizanov ki je opazil Nemca, je naperil vanj strojnico: »Roke kvišku!« mu je zaklical.